

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izreja vsak dan zvečer izvešeni nedelje in prazniki.

Inserti veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Avstrijska politika na razpotju.

Največji siromak v habsburški monarhiji je danes minister zunanjih del grof Berchtold. Na njega leti vsa velika nevolja zaradi njegove politike, ki je provzročila prebivalstvu in državi ogromno gospodarsko in denarno izgubo, uničila mnogo eksistenc, pripravila državo ob ves vpliv na Balkanu, poostрила stara nasprotja in ustvarila nova, oškodovala prestiž monarhije in ji končno pripravila nekaj diplomatičen Sedan — avstrijska politika se je morala odreči nameravani reviziji balkanske mirovne pogodbe, ker se je izkazalo, da je naša monarhija v Evropi popolnoma izolirana in nima moči, izvršiti svoj namen.

Na grofa Berchtolda leti zdaj vsa nevolja in glasno že zahtevajo njegovo glavo. Nihče pri tem ne pomisli, da je bil minister zunanjih del navsezadnje morda le bolj žrtev obstoječih razmer, kakor svoje lastne krivde. Berchtold je vodil avstrijsko politiko in je zanjo odgovoren in za vse njene nesrečne posledice; tudi ni nobenega dvoma, da je ta politika odgovarjala njegovim osebnim nazorom; toda upoštevati je vsekako, da on te politike ni zasnoval, marveč da je samo nadaljeval, kar so delali njegovi predniki vse nazaj do Andriasyja, da se je njegova politika držala starih tradicij in bila izraz stremljenja najvišjih državnih in vojaških krogov ter nemških in madžarskih interesov, ki so danes v državi še edino merodajni. To Berchtoldu sicer ne opravičuje, pa olajša njegovo krivdo.

Še predno se je začela balkanska vojna, se je pokazalo, da se grof Berchtold zvesto drži tradicionalnega nasprotja do Jugoslovanov sploh in specialno do Srbije. Od Turčije je zahteval vsakovrstnih reform za Albance, o drugih narodih na prejšnjem ozemlju ni hotel ničesar slišati in se je postavil v odločno nasprotje z balkanskimi državami, zahtevajočimi reforme tudi za Srbe in za Bolgare.

Čim se je začela balkanska vojna zoper Turčijo, se je to še ostreje pokazalo. Avstrijska politika je stala z vsemi svojimi simpatijami na strani Turčije. Trdno je računal, da bo Turčija balkansko zvezo premagala in jo zdrobila ter da ostane na Balkanu vse pri starem. Toda ti računi se niso obnesli. Balkanska zveza je Turčijo porazila. Tedaj so na Berchtolda pritiskali vsi vplivi, naj reši staro željo vojaških krogov in nemško-madžarskega imperijalizma in najzačrtovi Avstriji posest Sandžaka, ustanovi Albanijo, zasigura pot do Soluna in dobi teritorialno zvezo z Albanijo.

Nastala je velika kriza in kdo ve, če bi ne bilo prišlo do splošne evropske vojne, da nista Italija in Nemčija zadrževali Avstrijo. Nemčija ni hotela riskirati vojne na tri fronte, Italija pa je celo ugovarjala vsakemu teritorialnemu razširjenju Avstrije na Balkanu. Takrat se je pokazalo, da ima Avstrija proti sebi pač vso tripelentento, da pa niti trozveza ne stoji zanesljivo na njeni strani.

Velika kriza je končala s tem, da je avstrijska politika resignirala na svoje dalekosežne načrte. Krožila so gorovja, a rodila se je miška, imenovana mala Albanija, ki bo vse prej, kakor to, kar je pričakovala avstrijska politika.

Vzlic temu velikemu neuspehu ni grof Berchtold premenil smeri svoje politike; zvesto se je držal tradicionalnega načela, da je treba Srbe držati pri tleh in jim podrežovati življenjske pogoje. To je pokazalo ljuto nasprotovanje srbskemu pristanu na Jadranskem morju in to se je pokazalo pri padcu Skadra. V obeh teh dveh slučajih je imel grof Berchtold uspeh, toda materialna vrednost teh dveh uspehov je malenkostna in v nobeni primeri z nepopolnimi posledicami, ki jih je rodila ta politika. Najbolj pa se je pokazalo avstrijsko nasprotje do Srbije v trenutku, ko je bilo treba razdeliti Turkom odvzeto ozemlje med balkanske zaveznike. Z vso svojo močjo je grof Berchtold uplival na Bolgarsko, naj ne da Srbiji nobene odškodnine. Srbi so zahtevali odškodnino za to, da niso dobili pristanišča v Draču in koridorja do Jadranskega morja, dočim

je londonski mir zagotovil Bolgarski veliko več turškega ozemlja, kakor je bilo med zavezniki dogovorjeno, da ga dobe; zahtevali so odškodnino, ker so sami zavojevali Makedonijo in jim Bolgari niso poslali obljubljenega pomoči in ker so dali Bolgarom za zavzetje Odrina malo armado in vse potrebne topove. Avstrijska politika pa se ni hotela sprijazniti z mislijo, da bi dobila Srbija pomoč; zopet je računala, da bo Srbija v slučaju vojne z Bolgarsko poražena in potem oslabiljena in zopet se je uračunala.

A tudi zdaj ni avstrijska politika odnehala od svojega tradicionalnega nasprotja do Srbije in se postavila na stališče, da je treba revidirati meje, ki jih je določila mirovna pogodba, sklenjena v Bukarešti. Rusija je želela Bolgarski ohraniti Kavalo — hitro se je oglasil tudi grof Berchtold in je zahteval, da Srbija ne sme dobiti tistih makedonskih okrajev, ki si jih je izgovorila v mirovni pogodbi. In tu se je grof Berchtold tretjič uračunal in to pot še najhuje. Vse ga je zapustilo, vsa Evropa je vstala proti njemu in izkazala se je grozna resnica, da je Avstrija v Evropi popolnoma izolirana in da ima vse proti sebi, tudi svoje najboljšie zaveznike. Rusija in Francija, Angleška in Italija, Nemčija in Romunska — vse so se dvignile zoper grofa Berchtolda in ta se je moral vdati in se odpovedati reviziji. S tem je dosegla avstrijska politika najhujši poraz v balkanski krizi.

Kar je vodilne kroge avstrijske morda najbolj zadelo, to je odločna odvrnitev Romunske in Nemčije od avstrijske politike. Že od vsega začetka balkanske krize je bilo vidno, da Nemčija nima simpatij za stremljenja grofa Berchtolda. Spoznalo se je to iz nemških listov, ki so neprestano poudarjali, da je avstrijska politika nevarna evropskemu miru.

Ko je konflikt med Avstrijo in Rusijo prikipel do viška, ko se je na obeh straneh začelo z mobiliziranjem, ko sta nadvojvoda-prestolonaslednik Fran Ferdinand in takratni šef generalnega štaba Schemua potovala v Berlin, tedaj se je spoznalo z vso jasnostjo, da se Nemčija ne mara izpostaviti vojni nevarnosti in

da ima nemška »Niebelungentreue« prav krepko začrtane meje.

Zdaj je čitati, da je cesar Viljem svoj odpor utemeljil z revolucionarno propagando na ruskem Poljskem. Že davno je znano, da se z avstrijskega ozemlja pripravlja na ruskem Poljskem za slučaj avstrijsko-ruske vojne revolucija. V gotovih avstrijskih oficijoznih glasilih se je kar očitno pisalo o obnovitvi Poljske in zavojevanju Ukrajine notri do Kijeva. Zdaj pravijo, da je cesar Viljem nekemu avstrijskemu diplomatu povedal, kako užaljen je ruski car, češ, da si hoče monarhična Avstrija pomagati z revolucijo in je to revolucionarno propagando označil kot glavni vzrok ruskega nasprotstva zoper Avstrijo. Izkazalo se je, da najvišji dunajski krogi niso bili v nobeni zvezi s to revolucionarno propagando in avstrijski cesar je tudi takoj poslal princa Hohenloheja v Petrograd, da stvar poravnava. Če so bile neke, ravno takrat zgodivše se personalne premembe v kaki zvezi s to propagando, se ne ve.

Vsled odpora cesarja Viljema v rusko-avstrijskem konfliktu se je razmerje med Dunajem in Berlinom zelo ohladilo. Nemško časopisje je vse ostreje kritikovalo politiko grofa Berchtolda. Videlo se je to pri prežalostni aferi Prohaska, videlo se je to pri Skadru in videlo se je to pri odklovanju šefa tiskovnega urada zunanega ministrstva.

Ta napetost med Berlinom in Dunajem pa se je premenila v očitno nasprotje, čim je prišlo med balkanskimi zavezniki do vojske. V Berlinu so bili veseli, ko je ruski car brzojavil carju Ferdinandu in kralju Petru in se ponudil za razsodnika, na Dunaju pa so bili jezni, da hoče biti slovanski pravoslavni car med dvema slovanskima pravoslavnima državama razsodnik in napeli so vse sile, da to preprečijo, češ, da ne morejo dpušiti nobenega dominiranja Rusije na Balkanu. Takrat sta se mudila na Dunaju bolgarska državnik Načovič in Gešov. Iz raznih izjav Gešova je razvidno, da je bila Bolgarska pred njegovim odhodom iz Sofije pripravljena, omogočiti z dovolitvijo znatnih koncesij Srbiji in Grški mirno poravnavo in sporazum-

ljenje. Kake informacije sta dobila Načovič in Gešov od grofa Berchtolda, to ni znano, zadostuje pa dejstvo, da je imel takrat grof Tisza v ogrskem drž. zboru oster govor zoper rusko razsodništvo na Balkanu. Koj na to se je vse razpoloženje v Sofiji premenilo. Car Ferdinand je poslal ruskemu carju skrajno neprijazen odgovor na njegovo ponudbo, kar je na Dunaju obudilo veliko veselje, in koj na to je bolgarska armada Srbe in Grke zavratno napadla. Bolgari so trdno upali, da bo avstrijski vpliv zadržal Romunijo in da bo bolgarska armada kos srbski in grški. Toda Dunaj ni zamogel zadržati Romunije, par mesecev po senzačnem obisku šefa Conrada-Hötzendorfa se je izkazalo, da avstrijski vpliv v Bukareštu nič več ne zaleže. Romunija je šla čez Donavo, Srbi in Grki so porazili bolgarsko armado in Bolgarska je bila primorana se udati.

Mir v Bukareštu je bil hitro sklenjen in nemškemu cesarju se pripisuje velik del zaslug pri tem miru. Nemški cesar je Hohenzollernec in romunski kralj tudi, grška kraljica je cesarjeva sestra. Pravijo, da je nemški cesar vplival na Romunske, da sedaj ni več zahtevala od Bolgarske, kakor pred tedni na konferenci v Petrogradu, in da je nemški cesar pridobil Grško, da je kavalsko ozadje prepustila Bolgarski.

Naravno je, da spriči takega deleža na zaslugah pri bucareškem miru Nemčija ni hotela nič slišati o avstrijski zahtevi, naj se mirovna pogodba revidira in da je Romunska smatrala to za afront, odpor drugih veljav je pomagal, da je bilo revizijsko zahtevanje hitro in neslavno pokopano.

Balkanska kriza je končana, ni se bati več ne bojev na Balkanu in — vsaj v bližnjem času — tudi ne evropskih konfliktov, četudi so nasprotja med velesilami velika. Rezultati, ki jih je dosegla politika grofa Berchtolda, so prežalostni. Srbija, Črna Gora in Grška nimajo vzrokov, gledati s prijaznimi očmi na Avstrijo, Bolgarska ne more imeti nobene zaupanja več. Romunska se je odvrnila od Avstrije, razmerje med Avstrijo in Nemčijo se je do skrajnosti ohladilo, Italija hodi itah po temnih

LISTEK.

O društvih, veselicah in o narodnem davku.

Luigi Calco.

Odlični rodoljub in prvobornik za sveto narodno stvar Stefan Bezljaj privihral je silno razkačen po dopolnjenih uradnih urah v svojo stalno gostilnico pri »Krivokljunem škorcju«, kjer se je pred večerjo običajno krepčal s penecim pivom, da pozabi dneva trude, križe in težave.

Na prijazen pozdrav okroglolične Hebe Rozike — v rojstnem listu je stalo sicer Rozika, vendar je ona hotela slišati edinole na ime Rozike ali Ruže in torej to ni nobena tiskovna hiba — je ubogo trpinko pred vsem vprav nečloveško prebodel s svojimi hudimi očmi in se na to pozabivši na vsa prirojena mu pravila udvorljivosti namesto prijaznega odzdrava zadržal nad ubogim bitjem: »Vrček piva, pa takoj! Izgini!«

Uboga Rozika, ki takega omalovaževanja svoje, dokaj okrogle osebe od strani stalnih gostov »Krivokljunega škorca« sploh ni bila vajena, še manj pa od strani Stefana Bezljaja, ki ji je večkrat z očetovsko dobrohotnimi svarili in z obema svo-

jima rokama na jasen način pokazal, kakih dotiklajev od strani svojih gostov se ji je izogibati, se je vsa prestrašena pred gromkim glasom razkačenega Bezljaja jadno odmaknila za par korakov, se nemo obrnila in tudi nemo izginila po naročeni vrček.

»Kaj pa ti je danes, prelubi Bezljajček, da pihaš kot gad in da strešaš svojo jezo nad nedolžno Roziko?« hitel je izpraševati vedno radovedni prijatelj Klepec svojega omiznega tovariša Bezljaja.

»Kakšna nedolžnost!« zadržal se mu je nazaj Bezljaj. »Rozika pa nedolžnost! Le brzday svoj urni jeziček, da te ne bo šla tožit na novi Zabjek, kjer ti bodo za pokoro odmerili najmanj teden dni z dvema postoma in enim trdim ležiščem, ker si pošteno dekle tako kruto razžalil. Iz samega usmiljenja ti pa za ta svoj pravni poduk nič ne računam, čeprav bi zaslužil, da bi te pri tej pričobremenil z zneskom desetih kron. Pa še en svet ti dam in tudi ta naj bo zastoj. Ti sploh preveč govoriš! Vedno se le tebe sliši, kakor da bi ti bil popolnoma neznan zlati pregovor, da je molk ona kovina, iz katere se kujejo cekini. Vzemi si za vzgled mene, ki nikdar po nepotrebnem ne odpiram svojih ust, ki nikdar ne vrta svojim dobrim prijateljem, znancom in drugim ubogim zemljanom odprt in v oni del njihovih častljivih teles, ki se ravno pri tebi najbolj bujno razvija...«

»Nadaljevanje te tvoje pridige smo letos slišali še le 357krat«, prekinil je modrujočega Bezljaja njegov tovariš Bobnar. »Povej nam rajši, kakšen zajec ti je pa preteklet danes pot, da si prišel tako nataknen v našo miroljubno družbo?«

»Prav lepega zajčka bi vam priporočala, gospod Bezljaj,« oglasila se je pri ti priliki Rozika, ki je pri nesla Bezljaju naročeni vrček in ki mu je v svoji dobrosrčni plemenitosti tudi že odpustila njegov poprejšni razžaljivi nastop.

»Pustita me oba z vajinima zajcema na miru,« odgovoril je obema naenkrat Stefan Bezljaj. »Jaz imam že dovolj, če le slišim ime zajca, naj se pa potem piše ta nedolžna beseda z veliko ali pa z malo začetno črko in naj leta po štirih ali dveh nogah ali pa po prostranih dvoranah deželne dvorca. No, pa človek ne sme biti tako zakrknjen in trdovraten. Veš kaj moja nebeska Re —, ne Rozika, če mi bodeš prinesla prav lep košček zajčkovega hrbita ali pa rajši kar tri kose naenkrat in priložila na drugi krožnik prav rahlo ocvrte krompirjeve rezance, potem naj ti bodo odpušteni vsi tvoji gresi, katere imaš že na svoji vesti in tudi oni, s katerimi se bodeš v bodočih petih letih gladila pot v oni strašni kraj, kjer je jok in škripanje z zobmi. Pri tem pa ne smeš pozabiti, da bi tudi jaz rad skoro škripal z zobmi, med katerimi se pa mora tedaj nahajati

naročeni zajček. Odlazi in se skoro zopet prikaži, toda ne brez zajčka in rezancev...«

Ker se je molčecemu Bezljaju s tem kratkim govorom osušilo grlo, prijel je za vrček, da odpravi iz svojega, do jedra zdravega telesa to cesarsko napako.

To priliko je pa porabil tovariš Klepec, da je ponovno vprašal prijatelja Bezljaja po vzrokih njegove ne-navadne razjarjenosti.

Pa je zopet slabo naletel.

»Vidiš dragi moj Klepec,« posvaril ga je očetovsko Bezljaj, »tebe se pa res prav nič ne prime. Poprej si bil deležen mojega brezplačnega pravnega sveta o nedosegljivi vrednosti molčečnosti, pa si že pozabil na moje zlate, toda ne z zlatom plačane besede. Ali se ne moreš odvaditi vednega gobeždanja, ali hočeš po vsej pravici zaslužiti svoje neslavno ime Klepca? Posnemaj rajši našega ljubega prijatelja Prijaznika, ki zna molčati kakor grob in ki bo na sodni dan nedvomno prevzel vlogo onega Prešernovega trobentača, ki »molče trobental bo: memento mori!«

»Vsaj ne pridem nikdar do besede,« pripomni tiho Prijaznik.

»Tako se govori, dragi Prijaznik,« pohvalil ga je Bezljaj. »Ti si najvrednejši član vsega tega častitega omizja in mi te bomo še volili v mestni zastop, v trgovsko zbornico, v deželni zbor in končno še v dunaj-

ski parlament, kjer povsod bodeš z uma svitlim mečem nabadal naše ljute sovraže kakor z iglo metulje na deske. In ko bodeš umrl, ti bomo priredili najslavnostnejši pogreb, na tvoj grob pa navali velikiški obelisk z napisom v zlatih črkah:

»Tu leži junak Prijaznik — življenje ni bilo mu praznik: rezal pridno je kupone, pridno zbiral je milijone, ko pa vsega dosti je imel, se je naveličal in — umrl!«

»Gospod Bezljaj, tukaj je večerja in dober tek,« ustavila je prijazna Rozika pesniški polet našega Bezljaja, ki se izjemoma enkrat ni razhujil nad Roziko, temveč nad zajčkom, katerega je začel takoj brez usmiljenja obdelavati z nožem in vilicami in katerega je skoro tudi tako zdelal da ga ni bilo več. To priliko so Bezljajevi prijatelji spretno porabili, da so se med seboj pomenili najnujnejše stvari. Ko je pa prijatelj Bobnar vprašal Klepca, če bo šel na nedeljsko veliko narodno veselico pevškega društva, ni mogel svojega vprašanja dokončati, niti pričakati odgovora, ker v istem hipu je bil Bezljaj ravno gotov s svojim zajčkom in je takoj zopet poprijel za besedo:

»Že zopet velika narodna slavnost, združena z rodoljubnimi napadi na naše in naših bližnikov žepe. Slovencem se pač ne more in ne sme

potih, nasprotje z Rusijo je večje, kakor kdaj poprej...

Graška »Tagespost« je, izvedši, kako žalosten konec je doživljal revizijsko zahtevanje grofa Berchtolda, s skrbjo in boleščjo zapisala, da je splošna evropska vojna »unabänderlich« in da zna pri tej vojni iti za Avstrijo. Sodimo, da se kaže »Tagespost« prihodnost v preveč črni luči, seveda je pa potrebno, da se zgrade v Avstriji velike premembe. Berolinski listi imajo popolnoma prav, če pišejo naj Avstrija revidira vso svojo zunanjo politiko zlasti glede Srbije in vso svojo notranjo politiko napram Jugoslovanom. To je jedro vsega avstrijskega vprašanja. Brez popolnoma nove orijentacije vse zunanje in notranje politike, ne pojde in ne pojde in kdor hoče Avstriji dobro, mora želeči, da se ta revizija zgodi čim prej in kar mogoče temeljito. Avstrija stoji na razpotju — naj bi se odločila tako, da bi bilo v srečo njej in vsem njenim narodom.

Mir na Balkanu.

Revizija mirovne pogodbe in velesile.

Poročali smo že o presenetljivem dejstvu, da je Avstrija odstopila od svoje zahteve po reviziji mirovne pogodbe, sklenjene v Bukarešti. Tudi Rusija je bila odločno za revizijo, toda le glede vprašanja Kavale, dočim je Avstrija iz zavisti proti Srbiji zahtevala revizijo samo, da dobe Bolgari Štip in Kočano. Pa tudi Rusija si je premislila in sprejela definitivni mir. Francoska in Nemčija sta bili že izpočetka odločno proti vsaki reviziji in izjava sira Edvarda Greya kaže jasno, da se tudi Angleška ni ogrevala za revizijsko politiko. Oficijozna Italija pa je molčala, znamenje, da svoje rahločutne sosedje ni hotela zaliti s tem, da bi se bila postavila proti njej. Ko pa se je izkazalo, da revizije ne bo, je tudi Italija pozdravila to dejstvo. Italija se je pač naklanjala bolj ruskemu stališču in bi bila gotovo pritrčila kakemu sklepu, da dobi Kavalo Bolgarska, za želje avstrijske protislovenske in zlasti protisrbske politike pa se ni mogla ogrevati. Avstrija je bila tedaj sama in je morala odnehati. To je hud poper, ki so ga dobili zlasti avstrijski Nemci, katerim najhujši koraki proti Srbiji še niso bili dovolj hudi. Razmerje v trizvezi se je vsled tega zelo ohladilo in ta hladnost dolgo ne bo izginila, gotovo tako dolgo ne, dokler v avstrijskem zunanjem ministrstvu vedri in oblaci mož, ki je zakrivil to blamažo Avtrije. Avstrijski zunanji ministri še nikdar niso bili Nemčiji sovražni, tudi grof Berchtold se še ni morda nagibal Rusiji, marveč je hotel biti le še bolj nemški kakor Jagov. V tem pa se je močno urezal, ker nemška politika še ni zašla na ono barbarsko polje, ki smo je vajeni v Avstriji.

Nastala je sedaj polemika med nemškimi avstrijskimi listi in listi iz rajha. Tako piše »Germania«: Najvažnejše vprašanje je, zakaj se avstro-ogrsko politika ni mogla odločiti za aktivno balkansko politiko. Ali ni več znano, kako huda nesoglasja so nastala med Dunajem in Berlinom meseca novembra lanskega leta? Ali ni več znano, kaj je pravil ruski vojni minister o gotovih izjavah, ki jih je slišal o nadvojvodi Franu Ferdinandu? V resnici se je občutilo

imenovanje grškega kralja Konstantina za pruskega generalfeldmaršala in izmena brzojav med cesarjem Viljemom in kraljem Karlom romunskim v krogih tripotentente kot desavouiranje Avstro-Ogrske s strani nemške diplomacije. To ni bilo prijetno in ni bilo v prilog nemško-avstrijski zvezi.

Sedaj pa pride nekoliko zakašnela, sicer še izmenjava brzojav med našim cesarjem in kraljem Karlom romunskim. Naš cesar je brzojavil kralju Karlu sledeče:

Prosim te, da sprejmeš moje najpriskrbnejše čestitke povodom pacifikacijskega dela, izvršenega pod tvojim vodstvom, ki je končalo krvoprelitje na Balkanu in zagotovilo tvojim državi mir. Kakor doslej, sočustvujem živo tudi v naprej v vsem, kar pride tebi in blagostanju tvoje države v dobro.

In kralj Karel je odgovoril brzojavno:

Tvoje prisrčne čestitke in tvoje sočustvovanje povodom sklepa miru v mojem stolnem mestu me je zelo razveselilo in prisrčno se ti zahvaljujem za ta novi dokaz tvojega zvestega prijateljstva, ki si mi je izkazal zlasti v težkih trenutkih. Bodi doseženi mir trajen in na Balkanskih polotok, ki je moral zadnje leto toliko pretrpeti, naj se povrne pokoj, potreben za blagor naših držav.

Sramota Evrope.

Velesile so popolnoma pozabile, da jih je turška vlada kruto zalila, ko je zopet zasedla Odrin. Po evropskih mestih se klati turška deputacija iz Odrina in ministri jo sprejemajo z gladkimi besedami. V Odrinu igrajo janičarske godbe in preglašajo hrustanje bajonetov. Velika kraljica je Trakija, kar ni turško in grško mora izginiti in Evropa gleda in se ne gane. Ne gane se Rusija, ki je imela vsa usta polna besed, ne gane se Avstrija, ki je slovesno zatrjevala, da ne pripusti prevlekega zmanjšanja in ponižanja Bolgarske, ne gane se Nemčija, ker ima svoje častnike v turški vojski, Italija gleda mirno, ker nima interesov v Trakiji. Francoska ima preveč denarja v Turčiji in bi rada spravila tja še par milijonov. Angleška pa se je ustrašila svojih mohamedancev v Indiji. Zato more Turčija danes groziti Bolgarski celo z vpadom na Bolgarsko. Ruska vlada sicer hoče baje predlagati velesilam, da naj tako dolgo ne dovolijo Turčiji 4% zvišanja carine, dokler se ne ukloni zahtevam Evrope v odrinskem vprašanju. Petrogradski kabinet hoče tudi doseči mednarodni dogovor, da se Turčiji odpove vsaka finančna podpora, dokler se ne ukloni. Ali bo to kaj izdalo? Dvomimo.

Kaos v Albaniji.

Pod tem naslovom prinaša »Die Zeit« zanimiv članek baje izpod peresa nekega albanskega voditelja, iz katerega posnamemo najmarkantnejše točke.

V Albaniji ne ve danes nihče, kakšna bo usoda te dežele. Izdelan je sicer statut za to bodočo državo, vendar visi še vse v zraku. Že več mesecev imamo vlado v Valoni, ta operetni kabinet pa obstoja samo na papirju. Ti gospodje ministri vidijo svojo glavno nalogo v tem, da si že danes zagotovijo visoka in dobro dotirana mesta, ki se bodo enkrat usta-

novila v Albaniji. Izšli so tudi že dekreti, zakate pa se nobeden ne briga. S svojimi agenti hočejo zavzeti za sebe ljudstvo pa vidi v njih izdajalce in lakomneže, tako da si ne upajo zapustiti Valono.

Dasiravno albanska država še ne obstoja, vendar valonska vlada ni edina vlada, marveč obstoja več protivlad. Taka protivlada obstoja v Draču, tudi v Kropi, v Lešu se igra neki malisorski šef iz rodbine Zoku vlado, v Skadru so postavile velesile svoje zastopnike kot provizorično vlado. Med Miriditi si je zagotovil neki Mark Gioni vpliv in v drugih delih dežele vlada, kakor je to bilo prej, najmočnejši.

V tem kaosu si hoče vsaka velesila zagotoviti svoje posebne interese. Zmešnjava postaja vsled tega vedno večja. Vlada v Valoni je popolnoma pod italijanskim vplivom, v Draču, kjer so Toptani, sorodniki Esad paše, na krmilu, je čutili poleg italijanskega tudi avstrijski in ruski vpliv. Tu namreč sprejemajo poleg italijanskih tudi ruske in avstrijske subvencije. Med Miriditi še ni odločeno, katera velesila dobi nadvlado. Prenek bib Doda stoji na italijanski strani. Mark Gioni se nagiba drugim velesilam in opat msgr. Dodici se je denarno zvezal s francoskimi in nemškimi kapitalisti.

V Skadru vlada angleški admiral Burney, ki hoče uvesti nadkomisarijat. S to idejo soglašajo tudi drugi zastopniki, ker bi bila služba nadkomisarja precej dobro dotirana. Več kakor značilno je, da so si najeli poveljnikov angleških, francoskih in italijanskih čet celoletna stanovanja v Skadru.

Seveda je čutili tudi srbsko in črnogorsko propagando in zdi se, da se Črna gora še ni popolnoma odpovedala misli na Skader, po sodbi poučenih krogov, njeno prizadevanje tudi ni ostalo popolnoma brez uspeha.

Kaos albanskega vprašanja tedaj še dolgo ni rešen.

Kdo je kriv bolgarske nesreče?

Dopisnik sarajevske »Srbske Riječi« se je razgovarjal z inteligentnim Bolgarom, ki se nahaja med tamkaj nameščenimi bolgarskimi ujetniki.

Na vprašanje, zakaj so Bolgari pričeli za vojno, je odgovoril Bolgar:

»Narod ni pričel vojne, pričel jo je — nos.«

»Kak nos?« je vprašal dopisnik.

»Car Ferdinand, on je pričel vojno. Toda ne radi prvenstva Bolgarske na Balkanu, ker bi radi tega lahko vojno za nekaj let odložili, marveč začel je vojno zaradi svoje častihlepnosti, zaradi svoje blazine in be-sne ambicije, da bi postal balkanski car...«

»Pa kaj misli vaš car in kaj namerava storiti?« je pripomnil sarajevski dopisnik.

Bolgarski ujetnik je odgovoril: »Ne vem, kaj misli, in tudi ne vem, kaj namerava storiti, vem pa dvoje: 1. da je on glavni krivec te vojne in 2. da se zanj ne bo vse srečno končalo. Motite se vi v Srbiji in motijo se v Rusiji in v Avstriji, ako mislijo, da je Ferdinand igrača v rokah Ma-

kedoncev. Nasprotno je res: Makedonci so igrača v njegovih rokah. On je povzročitelj vojne in njegove ambicije so silno velike. Morda ne veste tega — le: On je izslili, da je obranjen (državni zbor) sprejel zakon, s katerim se carju daje pravica, da lahko osebno sklepa s tujimi vladarji in državami zveze in pogodbe in da sam vodi zunanjo državno politiko. Njegovi ljudje so bili s tem zadovoljni, samo so zahtevali denar, koncepcije, dobave itd. In kaj se je zgodilo? Naša vlada je sklenila zvezo s Srbijo proti Turčiji, a car sam je istočasno sklenil zvezo z Avstrijo proti Srbiji, a takoj nato je ponudil zvezo Rusiji proti Avstriji... Vidite, takšen je naš vladar! Lahko rečem, v Evropi ni človeka z večjim nosom, z večjo častihlepnostjo, z večjim apetitom in samoljubjem.«

»Pa kaj mislite, da se sedaj lahko zgodi na Bolgarskem,« je zopet vprašal dopisnik.

»Ferčo je zelo okreten človek. Za vso to nesrečo mora biti kdo kriv. On je že našel krivca: pred Rusijo je proglasil za krivca generala Savova, pred Avstrijo bivšega ministrskega predsednika dr. Daneva, pred Evropo pa bo obdolžil sedanje ministre: dr. Radoslavova in dr. Genadijeva. General Savov je sicer neznan človek, ali on je predstavitelj avstrijskega stambulovizma in je predzren kakor kak buldog. S to svojo predzrenostjo si je on že nakopičil milijone. Toda on ni sam, za njim je še cela družala lopovov in grabežljivcev. V Sofiji ni višjega uradnika, zlasti ne Makedonca, ki bi ne imel umazanih prstov in ki bi ne spadal v kriminal. V Sofiji se je v zadnjih dvajsetih letih strašno kradlo na vseh koncih in krajih.«

Razni Savovi in drugi so s polnimi rokami grabili in grabili iz Ferdinandovih žepov. Vsi bi zaslužili, da se jih zapre, toda Ferdinand tega neče, ne sme in ne more storiti. Čisto gotovo je namreč, da bi ti ljudje, čim bi izvedeli, da se pripravljajo, da bi njim zavil vrat, takoj storili vse, da bi njega zadela ista usoda, kakor kralja Aleksandra. Človek pač kvar-ta, dokler ima kaj denarja...

Tudi pri nas je bilo mnogo ljudi, ki so bili zadovoljni s tem, da bi Makedonijo zasedli s Srbi. Toda teh ni hotel nihče poslušati. Kdo bi jih tudi poslušal? Spominjam se, da je poslal general Savov našemu klubu sporočilo, da bo bolgarska armada sigurno v desetih dneh že v Belgradu...

Kar se mene tiče, sem res še preje prišel v Belgrad, toda kot ujetnik...

Bolgarski ujetnik je zamišljeno zamahnil z roko, nato pa z vso odločnostjo zaklical:

»Dovolj je krvi! Vi ste prelili kri za Makedonijo, mi smo trošili novce in kri, toda sedaj je potreben mir, časten mir!«

Največji junak.

III.

Ne, idealizirali nismo nikdar o kmetu. Oni v najmlajši naši generaciji, z veliko vero in ljubavjo za kmeta, ga nikoli niso idealizirali. Vedeli smo, da je po večini še neizobražen in da še ne zna dobro obdelovati svoje zemlje, da ni vsakdo izmed njih poučen o državi, narodu, srbstvu, da zdravstveno ni posebno zanj skrbnjeno, da je v kulturi zaostal, da je po klinih in vsekanih stopinjah prisopal do »Aljaževga stolpa« in stopil na teme nebotičnemu Triglavu, že se prikaže izza stolpa ljubezniva oseba in te naskoči z blokom v roki za prispevek za to in tudi še za ono društvo... Tedaj pa vzdihneš z našim nesmrtnim Prešernom:

Dneva ne pove nobena pratka — »Ti ne božaj njenega podbradka — s temi besedami zmotil je zopet Klepec neumorni Bezlaj, ki je bujni Roziki, ko mu je prinesla nov vrček, v znak svoje želje hvalečnosti in v hvaležne žeje dejansko dal razumeti, kje se neha vrat in pričinja ostali del njenega telesa. Sedaj jo je pa Klepec pošteno skupil.

»Nesrečnež! Ali hočeš, da denem na svoj nos črna očala,« nahu-ril ga je Bezlaj »in da te naženem tako, kakor sem nagnal danes neki jugoslovanski jezik govoreče sinove boginje Talijske, ko so me prišli vabit k svojim predstavam in takoj tudi pobrat zelo mastno vstopnino. Tedaj sem nataknil na svoj nos črna očala in da ste videli učinek, nedvomno bi mi poverili častno nalogo, da naj se napotim v London in prisilim slavno londonsko konferenco, da vendar še enkrat določi meje naših ljubih Albaniji in potom zmanjševalne dražbe odda prestol bodočega albanskega kneza ali kralja najboljšemu ponudniku. Oprostite mi prijatelji ta moj polet na polje visoke politike in dovolite mi hkratu, da se vrnem nazaj v naš do-

marsikateri izmed njih velik siromak.

Ne, ni vsak izmed njih mogel povedati, da, marsikateri niti ni vedel, zakaj se je tako jadrno odzval pozivu, zakaj je prišel, prožet s tako odločnostjo in požrtvovalnostjo. Tudi ni vedel, ali mu bo to, kar ima priti, donášalo kako korist ali ne. Marsikateri ni videl morda nobene koristi, da, marsikateri se je o podjetju izražal celo nepovoljno, toda bil je to naš kmet, kakršnega poznamo, tak, kakršen je v resnici; poln požrtvovalnosti, naš brat iz števila 10 milijonov kmetov, ki stoletja in stoletja žive po gozdovih in livadah balkanskih, na razpotju dveh svetov, v svojih kočah kot mučeniki, razkosani na pet carstev, večno trpeč in prenašajoč vse nadloge s silno močjo plemena, ki je nihče in ničesar ne more uničiti, z globokim narodnim instinktom, s svojo kulturo srbsko, ki so jo skovali vekovi robstva, v katerih se je vsa energija zblila v dušo, pevajoč v mraku robovanja o svetlosti srbskega carstva.

Tu, v mraku in nezavednosti, a vendar v instinktivni zavednosti, ki ako se tudi ne zaveda, vendarle sluti, tu je bilo nebo naše narodne sile, v katero smo gledali in za katero smo se navduševali. In ni nas prevarilo.

Na mah se je dvignila ta sila z zemlje, na kateri je preje ždela, visoko nad naše glave in potop je bil tu, poplava, prelom oblakov, vihar in toča, morje moči.

To je naš kmet, kakor ga poznamo in ljubimo.

Poleg tega so imeli svoj vpliv tudi novi časi.

Bili so tudi taki med vojaki, ki so bili župani in odborniki po svojih občinah in vaseh, ugledni možje, ki so čitali knjige in časopise ter poznali politiko in državne potrebe. Bilo jih je mnogo nepismenih, ki so bili na raznih shodih in predavanjih, ki so v svoje vase donesli na svojih, od domačih skrbi upognjenih plečih tudi skrbi in nadloge splošno narodne in državne.

Tisti, ki ne pozna srbskega kmeta, ne sluti, kako resne in globoke so njegove misli in kako smešna je naša gospoda, ki smatra vsakega našega nepismenega kmeta za divjaka ali za otroka.

Nova doba v Srbiji, njena nova kultura je otvorila marsikje v mračnem prostoru narodne duše okene, a ta okena so dajala zadostno količino svetlosti, v kateri je moglo in moralo dvigniti glavo, se razviti in razvesti vse, kar je bilo uspavano po mraku in kar je ležalo v narodni duši v snu.

Razni elementi so, ki so priborili Srbiji zmago v veliki balkanski vojni, prva in največja zasluga pa pripada srbskemu kmetu. On je prvi tvorec srbske zmage v vojni.

Štajersko.

Nov »zdravnik« v Hrastniku. V sredo predpoldan je pičil gad 12letnega otroka nekega delavca iz kemične tovarne. Prestrašeni oče je takoj šel v pisarno ter povedal kaj se je zgodilo. Gospod Kilar starejši, ki ima o čem drugem morda vendar nekoliko več pojma, kakor medicini, se je čutil edino v to poklicanega, intenzivirati v tem slučaju. Oborožen s potrebnimi »instrumenti« podal se je k bolniku ter mu obrizgaval neko

očitati, da bi prirejali premalo slavnosti in veselice. Po zimi plešejo, po jo in igrajo na odrih za naš ljubi narod, v vigradi to nadaljujejo z navdušenjem in brez presledka, v vročem poletju pa itak ne čitaš drugega v naših novinah kakor: To ali ono društvo priredi tega ali onega dne veliko narodno svečanost in vsa druga narodna društva se sočasno opozarjajo na svojo dolžnost, da se ne bi drznila zagrešiti največjega narodnega izdajstva in istodobno vprizoriti kake konkurenčne stvari. Da ostane v zlati jeseni naše narodno delovanje in požrtvovanje v starem tiru, se pa zopet veselimo, prirejamo zabave, veselice, slavnosti in svečanosti, tako da mi dobri Slovenci niti en trenutek v letu ne počivamo! In kar je najlepše, vse to se vrši zastoj. Razna društva prav nič ne iščejo in ne nadlegujejo svojih številnih podpor-nih članov za članarino, pred svojimi svečanostmi in slavnostmi ne letajo prav nič po prispevkih in darilih okrog svojih članov in nečlanov, na prireditvah ne pobirajo prav nič visokih vstopnin, ne prodajajo prav nič srečk za razne srečolove, z eno besedo vse se nudi zastoj in tako nam ostaja denar lepo v naših žepih, narodno blagostanje se množi in množi in skoro bodo srečnim Slovincem nastopili oni zlati časi, ko bodo posojali svoje odvečne milijone siromskim Francozom in obubožanim Angležem...

»Bog živi nam Bezlaja, ki takó lepó razsaja!« prekinil je Klepec ves navdušen prijatelj Bezlaja, ki mu pa za to javno priznanje njegovega govorniškega talenta ni bil kar nič hvaležen, kar je jasno pričal nastopni njegov odgovor:

»Svarim te, prijatelj Klepec, ponovno na tvojo sveto narodno dolžnost, da moraš brzdati svojega jezika gibčnost tedaj, kadar resni možje govore o najresnejših narodnih stvareh in potrebah. Toda kje sem ostal tedaj, ko mi je le-ta nesrečni Klepec skočil v besedo. Že vem. Pribijem, da nam srečnim Slovincem pač nihče ne more očitati, da se ne bi zadostno veselili in zabavali na velikih svečanostih in slavnostih. To pa trdim po vsej pravici, da nas niti naš najhujši sovrag ne more napasti z očitanjem, da bi ne imeli zadostno število takih ognjišč, kjer se vari, cvre,kuha in peče takenarodne prireditve. Smelo celo trdim, da se mi srečni Slovenci lahko s ponosom potrkamo na svoje junaške prsi in celemu svetu oznamimo, da ni na naši zemlji naroda, ki bi imel več družtev, krožkov, klubov itd., kakor mi in vsa ta društva, krožki, klubi itd. osrečujejo nas dan na dan s svojimi slavnostnimi prireditvami. Še manj pa zaslužio očitanje, da se na tem polju največje naše plodovitosti opaža pri nas kako nazadovanje. Ne, ravno nasprotno! Društva rasejo pri-

nas na dan, kakor gobe iz zemlje, če je poslednja dovoljno namočena. Naj se snidejo skupaj trije Slovenci v veselju ali žalosti, v narodnem navdušenju ali pa v rodoljubni ogorčenosti, prvo, kar uganejo in store, je da pridejo v okoliš njih potrebi in da ustanove novo društvo. In to komaj rojeno živo potrebo usiljujejo potem svojim znancom in prijateljem. Ko so osrečili s članstvom dovolj ljudi, ki te kazni pač niso zaslužili, ker so bili pokorni bogu in cesarju, potem se vrši ustanovno zborovanje, začne se pobirati prostovoljne in še več neprostovoljne prispevke za društveni prapor, strmeči svet se opozori na nečuvstvo sramoto, da ravnokar zvarjeno društvo še nima svoje lastne strehe, začne se tiskati in po gostilnah, železnica in sprevodih in vsepovsod razpečavati bloki. Nihče, prav nihče ne uide svoji usodi. Če pobiraš stopinje za našim gorskim pionirjem Kadilnikom in neseš sopihaje svojega rojstva kosti in dobro obloženi nahrbtnik tje gori k očaku Triglavu, kdo te prvi pozdravi že pri vratih v »Triglavski dom«? To je dražestna gospica, oblečena v bujne domišljije polno narodno opravo, ki te prosi prav lepo za mal prispevek za to ali ono društvo. Komaj si prestopil prag in si nisi še otrl raz svoj razgreti obraz množine tam nabrane znoj, že se ti približa navdušen mladenič in ti moli nasproti puščico... Ko si se pa malo oddahnil in

mači raj. Prej sem vam jasno in razločno povedal, da nas Slovencev ne sme nihče zapostavljati radi tega, da ne bi imeli dovolj veselice in slavnosti, da nam more še manj kdo metati v obraz, da imamo premalo društev, sedaj pa še pribijem, da najmanj zaslužio očitanje, da nimamo dovolj narodnega davka: Mi Slovence, kakor so enkrat djali pokojni kanonik Klun v državnem zboru, plačujemo z veseljem davke in za to imamo pa tudi poleg bere dosti cesarskih davkov, deželnih in občinskih in drugih naklad in vsa znamenja na nebu naše deželne vsemočnosti kažejo, da bodo posebno deželne naklade v posledici naravnost vzorno štedljivega gospodarstva v najkrajšem času poskočile, da bo po deželi jok in škripanje z zobmi in da bodo ljudje še bolj trumoma drli v Ameriko kot sedaj. Ker nam pa cerkev, država, dežela in naše občine še vedno ne nalagajo dovolj davkov, smo si v svoji zadregi sami pomagali s tem, da smo poleg nekaj potrebnih upeljali še nešteto takih narodnih davkov, katere more upeljavati in plačevati samo narod, ki kipi samega navdušenja za take ustanove. Mi Slovenci smo pa ravno tak poseben narod, ki od zore do mraka ne mislimo na nič drugega, kakor samo na to, da bi izvrtili kak nov narodni davek in ž njim osrečili sedanji svoj rod in tudi še svoje potomce do tretjega in četrtega kolena. Komaj vsta-

tekočino pod kožo, zavil potem nogo v veje in ga pustil ležati in čakati boljših časov. Noga pa je začela polagoma otekati in otekati. Po srečnem naključju je videl sedem ur pozneje nekdo bolnika in opozoril orožnika, ki je bil zraven na pretečo nevarnost, kajti noga je že bila visoko nad kolenom otekla. Dotični orožnik je potem tudi ukrenil, da se je bolnik prepeljal v celjsko bolnišnico. G. Kilar! V slučaju, da fant umre, pade vsa odgovornost na vas. Kajti ne glede na to, da ste si dovolili pod pretvezo »prve nujne pomoči« majhno operacijo, ki je dovoljena edino le diplomiranemu zdravniku in ki ima izvršena od nevesčaka lahko nedogledne posledice, niste o tem obvestili nobenega zdravnika, dasiravno jih je dovolj v bližini in s tem morda povzročili katastrofo za fanta. No, morda si boste že pri tem slučaju s svojim mazaštvom pošteno opekli prste.

V Trbovljah se vrše po Novem letu občinske volitve. Vesti, da se vrše že v jesen, so bile prenapetostne.

Božidar Flegeričeva slavnost povodom odkritja njegovega nagrobnika pri Sv. Bolfenku na Kogu in spominske plošče na pesnikovem domu v Vorancih bo v nedeljo, dne 17. avgusta 1913. Pri Sv. Bolfenku bo odkritje nagrobnega spomenika in bo govoril častni konzistorijalni svetnik g. Val. Cajko iz Varaždina. Na Flegeričevem domu v Vodrančah bo pozdravil goste načelnik odbora za Flegeričev spomenik g. Jos. Šinko. Slavnostni govor pa bo imel g. prof. dr. Fr. Ilešič iz Ljubljane. Po banketu (kuvert stane 3 K brez pijače) in se je oglašilo do 15. avgusta t. l. pri odborovnem blagajniku g. Iv. Kolariču v Središču ter z oglašilom je istočasno vpslati omenjeni znesek) bo ljudska veselica.

Iz Braslovč. V nedeljo, dne 17. avgusta priredi tukajšnji Sokol ljudsko veselico, združeno z javno telovadbo. Nastopijo tudi šoštanjske solkolice. Savinčani, obiščite nas! Pri glavnih vlakih bo čakal na Polzeli brek.

Iz Mestinja nam poročajo: Ljudska knjižnica v Št. Petru na M. s. je priredila zadnjo nedeljo pri Smehu domačo veselico z gledališko predstavo, ki je za naše razmere ugodno uspela. Vsa čast marljivemu našemu Pavlu! Veselica se v večjem obsegu v nedeljo, dne 24. avgusta ponovi.

V Št. Jurju ob J. ž. se vrše občinske volitve v sredo, dne 20. avgusta. Somišljeniki, pogum velja! Poskusimo iztrgati našo trško občino iz klerikalnih krempljev!

Iz Žalca. Petrovski narodnjaki so vložili proti obč. volitvam iz 3. razreda ugovor. Tudi iz tega razreda morajo klerikalci ven!

V hudo nemilost je prišel »Slov. Narod« pri zidanmoških »Nemcih«, ker jih je v nekem članku nedavno tega opisal — še dosti premilo — kakršni so in kako uganjajo na slovenskem Zidanem mostu — vsenemško politiko. Kar si ta sodra o našem listu misli in kako ga po »vahrarici« in »Štajercu« zdeluje, nas prav nič ne boli. Za obrekovanje naših uradnikov pa bode dajal Baier s svojimi kumpani že še odgovor na primeren mestu.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. nam pišejo: Že pred meseci je kupila

nemo jutraj, že odpiramo svoj mošnjček, da odpravljamo narodni davek raznim nabiralcem, ki prihajajo k nam s polami, odrezki, knjižicami, potrdili, pobotnicami — posebno srečni smo pa tedaj, kadar nas obiščejo naše dražestne dobrodelne in rodoljubne dame in nam s svojimi nežnimi ročicami olajšajo naše mošnjčke. Po mojem mnenju se pa narodni davki vendar še prepočasno množijo in se je vsled tega pojavila živa potreba, da se ustanovi društvo, čegar edina naloga bode, da skrbi neumorno za pomožitev in povišanje že obstoječih narodnih davkov in ustvarjanje novih. Moj predlog je, pridimo v okoliščini življenja potrebi in ustanovimo tako novo društvo, kateremu bode ime »Narodni davek!«

Nekoliko upehan končal je Štefan Bezlaj svoj govor. Tedaj so pa zagrmeli po sicer skromni sobici »Krivokljunega škorca« močno živio- in dobro-klici in može so pričeli takoj ustanovno zborovanje predlaganega novega društva, poverili sestavo pravil Klepcu ter sklenili izdati na slovenski narod v najodličnejših novinah slavnosten manifest in takoj drugi dan pobirati prispevke po hišah.

Drugi dan je pa že čital strmeči slovenski svet v svojih dnevnikih oglašili pesniško navdahnjeni manifest iz peresa Štefana Bezlaja, s katerim se oznanja ustanovitev prepotrebne novega, naše župe ogroževalnega in olajšujočega društva »Narodni davek«.

naša okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu malo hišo kot stavbišče. Od namestnije ima dovoljeno stavbo, dovoljen je tudi kredit — a vendar ne stavi. Kaj je temu vzrok? Ali se vendar ne mešetari za hrbtom v prid nemškutariji? Bi si rad kdo na škodo slovenske stvari zaslužil mastne provizije? Kaj pomeni to, da meri nemškutar Senekowitsch v družbi okrajnega tajnika hranilnično poslovanje, da se prepriča o njegovi vrednosti? Že misel na slično barantijo je neodpustljiv narodni greh. Ali ve vse to g. Ivan Roškar? Če ste res kakli Slovenci, na dan enkrat z dejanji, a ne samo z dijetnimi računi. Skrajni, zadnji čas je že.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Protovoljna požarna bramba v Kaplji vasi priredi v nedeljo, dne 17. avgusta ob 3. uri popoldne veliko vrtno veselico na Turnškovem vrtu v Kaplji vasi. Svira polnoštevila domača godba. Domačini in sosede, pridite!

Iz Petrovč pri Žalcu. V petkovi »Straži« piše eden izmed žalskih kaplanov, da so klerikalci pri občinskih volitvah v Petrovčah — zmagali. Podrobnosti te »zmage« je pa velečastiti gospod — pozabil omeniti. Mi smo tako velikodušni in želimo svojim črnim prijateljem še obilo enakih »zmag«. Kajti dvoma ni, da bodo prišli z njimi kaj kmalu na — kozo.

Od Sv. Trojice. V Slov. gor. nam pišejo: Kakor smo že poročali, vstopila je mariborsko državno pravdnistvo veleuglednega purgarja in mesarja Stanislava Zamola pod ključ in to radi napravljavanja preokusnih klobasic in mesa. — Prerokovali smo že takrat, da utegne priti še kaj več na dan. In res. K običnemu nemalemu presenečenju zaprli so danes trojiškega konfederca, nadalje pomočnika mesarja Zamola. Prvi je na sumu kot »liferant« mesa, drugi pa kot »fabrikant«. Še večje pa je bilo začudenje, ko je moralo s temi vred v zapor tudi oko postave, desna roka župana Ferdinanda Goloba, trojiški policaj Horvat, uradna uniformirana oseba Sv. Trojice. Zraven prijateljstva do zaprtega Zamola se mu predbaciva še prevelika skrb za speče rejene kure. No, lepa družba! »Štajerca« prosimo za ponatis.

Pri Sv. Jurju ob Ščavnici se je ustanovila zadnja nedeljo 10. t. m. C. M. podružnica. Glavno zaslugu si je stekel za ustanovitev marljivi učitelj g. Fr. Lukner. Sv. Juri slovi kot rojstni kraj odlične inteligence, zato je bil tudi ustanovni občni zbor številno obiskan od domačih rojakov, ki so širom domovine kot profesorji, sodni in drugi uradniki. Zborovanje je otvoril g. dr. L. Kreft, nakar je govoril v imenu glavne družbe potovalni učitelj Ante Beg. Odbor se je sestavil sledeče: predsednik dr. Kreft Lev, podpredsednik Dominko Mat., tajnik Farkaš Jos., blagajnik Lukner Fr., namestnika Kocmur Edmund in gđ. Ciuha Ana (Sv. Duh). Odborniki in namestniki Kreft Iv., Mike Andr. (Terbegovci), gđ. Mohorčičeva Henna (Kapela), Kupljen Jos. (Slaptinci), Perger Tomo (Videm), gđ. Frasova Zofka (Dragotinci), Nedogova Alojzija (Blaguš), Korošak Iv. Pregledovalca računov: Lah Avg. (Sv. Duh) in gđ. Kocmutova Mar. (Sv. Juri). Delegatinja gđ. Ciuha Ana. — Nova podružnica šteje že nad 50 članov, med temi 1 ustanovnik (gospod Požun, notar v Gorenji Radgoni.)

Dvojna mera. Državno pravdnistvo v Mariboru poslalo je trojiški žandarmerijski postaji za isto gotovo presenetljivo povelje odvesti v preiskovalni zapor krčmarja Stanislava Zamola. V veliki obžirnosti do tega človeka dal ga je stražmojster povabiti v svojo pisarno, na kar sta šla lepo zadi za trgov proti Sv. Lenartu. Iz človekoljubnega stališča je to poslovanje gotovo le vse hvale vredno. Opozorjali bi pa samo slavno žandarmerijo na to, da bi se tudi v drugih slučajih poslužila slične delikatnosti, katere vede ravnotako k svojem končnemu cilju. To postopanje je namreč v preveliki razliki s svojočasno aretacijo nekega — kakor se je slej izkazalo — nedolžnega kmetskega fanta, katerega se je gnalo pred letom uklenjenega s golo sabljo skoz trg, ter na to pod ostro stražo k Sv. Lenartu. Obžirnost je vedno priporočljiva, to pa ne glede na stan in prepričanje.

Iz Ptujja nam poročajo, da se bo predalo prihodnji teden prometu novo telefonsko omrežje. S tem bo Ptuj vendar enkrat priključen interurbanski telefonski zvezji. Dosedaj je za lokalno omrežje pripravljenih 42 abonementov.

Iz Ljutomerja. Krajni šolski svet na Stari cesti priredi v nedeljo, dne 17. avgusta ob 5. uri popoldne v Mekotnjaku pri Stanjku tombolo v prid

revnim šolskim otrokom. Ste vljudno vabljeni!

Drobne novice. Vreme je neprestano slabo. Če eden dan posije sonce, gotovo drugega dne dežuje. K temu je razsajala zadnje dni po nekaterih krajih še toča. V nedeljo je neusmiljeno tolkla okoli Šoštanja in Slovenj gradca; tudi na Dobrni in v Šmartnem v Rožni dolini so jo imeli. Ponekod je krajino čisto pobelila. Sadonosniki in vinogradi so hudo trpeli. Istotako prihaja glas iz ptujske severne okolice o hudi toči. Letina po tem takem ne bo ugodna. — Zgorela je v nedeljo zvečer Ogrižkova viničarija v Tepinskem vrtu pri Konjicah. — Iz Stranice poročajo, da je grozil zakonskima Marišek sin Janez z revolverjem. Ko sta stara dva pred surovim sinom pobegnili, je ta šel v klet, spustil v jezi nekaj vina in se do neza vesti napil. — Prestavljena sta železniška asistenta Stanislav Stergar iz Zidanega mosta v Trstu in Franc Ljubša iz Radgone v Logatec. — Avto je zgorel mariborskemu kavarnarju Wagnerju na cesti blizu Strassa. Potniki so srečno ušli z gorečega voza, ki je čisto uničen. — Iz Maribora. Pri raportu si je pogljal pred polkovnikom kroglo z revolverjem v leva prsa poročnik Freyganj. — Iz Celja. Krčmarici pri »Hubertusu« Vezjak se je splašil na Ljubljanski cesti konj in dirjal proti glaziju. Pri tem je padla z voza, na katerem se je nahajal poleg krčmarice še mestni uradnik Vezjak iz Maribora, žena tega uradnika in si pretresla možgane. — Iz Ptujja. Poleg »deške« godbe so vpeljali naši modni nemškutariji še »deklško« godbo. Če je godba na pihala za mlade deklice primerna in zdrava, je seveda drugo vprašanje. — Zlato poroko je obhajal pri Sv. Duhu v Ločah 71letni posestnik Anton Breznik, po dom. Gorjanc. Se na mnoga leta!

Koroško.

Vodo išče s »čarodejsko palico«. Iz Celovca poročajo: Deželni inženir Stanislav Purchala je te dni zopet iskal vodo s takozvano »čarodejsko palico«. Gozdna in domenska uprava Leopolda grofa Goessa ga je povabila, naj preišče razprostrani teren posestva Karlsberg z ozirom na vodne razmere. Inženir Purchala je preteklo soboto izvršil to svojo nalogo. Grof Goess je prišel z vso svojo rodbino, da vidi te interesantne poskuse, ki so imeli zelo zadovoljujoč rezultat. Najprej je preiskal tri vodnjake, od katerih je bil eden dober. Inženirju Purchali se je posrečilo, v nepreveliki globočini zaslediti močan vir, s katerim bi se lahko preskrbovalo celo grofovo posestvo, ki posebno v suhih časih trpi vsled pomanjkanja vode. Poskusi so se delali ves dan. Inženir Purchala je našel ravno na mestu, kamor je strela kaj rada udarjala, vodni tok, ki se deli na dva dela. Interesantno dejstvo je inž. Purchala konstatiral tudi pri kopalnici stavbenika Madileja v Krivi vrbi. Od tega šestnajst metrov dolga ograjenega kopaljšča so vporabljali dve tretjini za kopanje, ker je bila prva tretjina vode premrzla. Purchala je s svojimi instrumenti konstatiral, da se tam nahaja podzemski izvir vode.

Postaja za hidroplane ob Vrbskem jezeru. Iz Celovca poročajo: Predvčerajšnjim se je vršila v tukajšnjem občinskem svetu dolgotrajna debata o predlogu upravnega odbora, da se dovoli vsota 3000 K koroškemu deželnemu komiteju za pospeševanje avstrijske zračne flote v to svrhu, da zgradi ob Vrbskem jezeru postajo, hangar in drugo, za hidroplane. Obenem bi naj občina tudi dala na razpolaganje potrebni prostor. Ministrstvo za javna dela je dalo avstrijski aeronavtični komisiji na Dunaju v to svrhu 3000 K, ki jih je ta komisija potem dala koroškemu deželnemu komiteju. Tudi dr. Šusteršič se je potegoval za to podporo, da se ob Blejskem jezeru zgradi ta postaja — toda njegova prošnja je bila zavrnjena. Občinski svet je končno sprejel predlog upravnega odbora. In tako je kranjski glavar zopet odšel z dolgim nosom. Ta postaja bo velikega gospodarskega pomena. Zgradila se bo tudi delavnica. In brezdvomno se bo ob Vrbskem jezeru tudi etablirala tozadevna industrija, kar bo vsekakor velikega gospodarskega pomena za ondotne prebivalce.

Splašeni konji povzročili nesrečo. Iz Beljaka poročajo: Na kolodvoru v Št. Rupertu pri Beljaku se je v terek smrtno ponesrečil hlapec Janez Bacher. Bacher je privozil na kolodvor, ko se je ravno blizal vlak. Konji so se splašili in hlapec je padel pod voz. Kolesa so mu šla čez vrat in noge. Bil je takoj mrtev.

Požar. Iz Labuda poročajo: 12. t. m. je izbruhnil požar v takozvanem »Kreuzhofu«. Zgorelo je mnogo mrv, slame in več poljedelskih strojev. Škoda znaša 20.000 K.

Razpisano srednješolsko mesto. Na gimnaziji v Št. Pavlu na Koroškem je razpisana supletura za šolsko leto 1913/14 iz klasične filologije z nemškim in slovenskim učnim jezikom. Prošnje na ravnateljstvo tega zavoda do 21. t. m.

Primorsko.

Camping čeških visokošolcev na Adriji. Iz Prage se je odpeljalo 2. t. m. 9 visokošolcev v Ičić pri Opatiji, da bi tam vzprizarjali angleški šport camping. Ostali so 3. in 4. v Trstu, da ogledajo Trst in njegovo okolico. V sredo 5. t. m. so se odpeljali s parobrodom na Brionske otoke, kjer so ostali z dovoljenjem lastnika Brionskih otokov ravnatelja Kuppelwieserja čez noč v svojih šotorih. V noči od 6. na 7. je prišla velika nevihta in široko, da so morali pustiti šotore na morskem obrežju in hitro v največji nevihti iti v hotel, kjer so bili popolnoma zastoj nastanjeni. Zjutraj pa jih je ravnatelj Kuppelwieser dal na svojem parobrodu prepeljati v Pulj, tudi popolnoma zastoj. Po ogledu Pulja so se odpeljali v Opatijo, kjer jih je pričakoval češki zdravnik dr. Landr. Vsled prijaznosti njegove in ing. Pelikána, bivšega ravnatelja praških elektr. železnice, so bili nastanjeni na vrtu vile »Triestine« v Ičić. Tam ostanejo dijaki do nedelje 17. t. m., na kar se odpeljejo v Postojno in pridejo zvečer ob 6.17 v Ljubljano. Tukaj ostanejo čez ponedeljek in torek, ogledajo si mesto in napravijo izlete v okolico. Prenočijo jim da mestna občina ljubljanska v mestni ubožnici. Visokošolci obiščejo potem še Bled in Bohinjsko jezero, nekateri pa se še peljejo v Benetke, drugi jih počakajo v Jesenicah, odkoder napravijo izlet k slapu Peričniku in na Golico. V soboto dopoldne snidejo se vsi dijaki v Jesenicah in se vrnejo skupaj v Prago. Obisk čeških visokošolcev športmanov gotovo povzroči zanimanje ne le toliko v naših dijaških in športnih krogih, ampak tudi v vsi javnosti. Ako bi kdo želel kake informacije, jih je mogoče dobiti pri uredniku J. K. Strakatemu, Sodna ulica št. 3, I. nadstropje.

Vojaški koncert v Divači. Še enkrat se slavno občinstvo opozarja, da se bo vršil v Divači dne 15. t. m., torej jutri, popoldne velik vojaški koncert, ki ga priredi društvo jugoslovanskih železniških uradnikov s sodelovanjem godbe c. in kr. pešpolka št. 47. — Koncert, ki obeta postati jako zabaven se vrši ob vsakem vremenu. — Z ozirom na to, da je čisti dobiček namenjen podpornemu skladu naših slovenskih železniških uradnikov, ki se morajo vsestransko boriti zoper vsenemško premoč, je pričakovati najštevilnejše udeležbe.

Ogenj. V stanovanju gospe Marije Suttinavulice Torre bianca v Trstu je v ponedeljek izbruhnil ogenj in sicer v spalnici, kjer je bila tudi žemnitvanjska bala njene hčerke Bianke. Vse pohištvo je zgorelo.

Oskrunjevalec grobov. Iz Trsta pišejo: Že par tednov se ljudje pritožujejo, da jim neznani zločinci skrunijo grobe ter krajevo nagrobne okraske. V ponedeljek popoldne pa se je mestni policiji vendarle posrečilo, zasačiti nekega zločinca, ki je sicer pobegnil, a je bil kmalu nato v mestu aretiran. Piše se Roman Bastianoni, star 29 let, doma pa iz Benetk. Bil je že parkrat izgnan iz Trsta.

Samomor. Predvčerajšnjim ob desetih zvečer se je s karbolovo kislino zastrupila 27letna Amalija Premrov v svojem stanovanju v Rocolu št. 112. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je čez eno uro umrla.

K samomoru milijonarja. Iz Trsta poročajo: Milijonar Cassab, o katerem smo včeraj poročali, da se je zastrupil, je s svojo hčerko ravnal naravnost nečloveško in jo je mučil kjer jo je le mogel. Pred kratkim jo je kaznoval s tem, da je morala držati roko nad žarečim ogljem, par dni pred samomorom pa ji je zatlačil svojo debelo pest v usta, tako da ji je pretrgal ustnice. Cassab je bil lastnik velike, popolnoma nove hiše začetkom ulice Stadion, a je imel vsa stanovanja prazna, ker ni nihče mogel prenašati njegovih šikan. Ima še enega brata, ki pa so ga izgnali iz Trsta.

Pretep pri koncertu vojaške godbe. Iz Trsta poročajo: V terek zvečer se je na velikem trgu med promenadnim koncertom vojaške godbe odigral krvav prizor. Kar naenkrat se je začelo iz množice, ki je poslušala godbo, klicanje na pomoč. Zagledali so moža, kateremu je iz desnega rokava lila kri, z levo roko

pa je držal neko starejšo žensko za lase. Policija je oba aretirala. Ženska je bila 46letna Ana Vidič iz Dalmacije, ki je svojega rojaka, za 15 let mlajšega fakina Jakoba Ivico z nožem sunila v levo roko. Ranjenec je bil zelo oslabilen, ker je izgubil mnogo krvi. Prepeljali so ga v bolnišnico. Njegove rane so težke. Napadalka je izpovedala na policiji, da z Ivico že osem let skupaj živita. Ivica je navadno zapil svoj zaslužek ali pa zapravljal z drugimi ženskami. Tudi jo je precej pogosto pretepeval, da je že opetovano posegla policija vmes.

V vodnjaku utonil. Iz Pulja poročajo: Delavec Matej Broac je padel v deset metrov globok vodnjak, pri katerem je imel opravka. Strl si je lobanjo nad tilnikom. Moža so prenesli napol mrtvega v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

Samomor. V Pulju se je v hotelu »Austria« zastrupila 30letna Tržanka Evemija Delosta. Vzrok samomoru je neznan.

Velika tatvina na Reki. Z Reke poročajo: Predvčerajšnjim ponoči so neznani lopovi vlomili v pisarno elektrotehnikarja Prodana v ulici Negozijanti št. 3 ter ukradli iz miznice 3000 K in pa za 2000 K znamk in drugih vrednostnih papirjev. Lopovi so pobegnili. Ta trgovec je bil pred kratkim okraden.

Zopet uboj na Reki. Z Reke poročajo: Včeraj popoldne se je na Reki dogodil zopet umor. Dva dečka, oba slikarska učenca, Ivan Kiselo in Stefan Dubravčič sta se že dalj časa sovražila. Včeraj popoldne je prišel Dubravčič v delavnico Fr. Tomašiča v ulici delle Mura, kjer je Kiselo zaposlen. Začela sta se prepirati in na to pretepati. Kar naenkrat je Kiselo zagrabil neko ostro železo ter udaril s tem Dubravčiča za vrat, da mu je takoj prerazal žile. Dubravčič je zakričal ter hotel iti po pomoč, toda napravil je samo par korakov, na kar se je mrtev zgrudil. Ko je Kiselo videl, da ne more pobegniti, se je sam javil policiji. Kiselo je bil že tri leta v ječi zaradi tatvine.

August Bebel †.

V zdravilišču Passugg pri Churu je umrl včeraj ponoči v 74. letu svoje starosti voditelj nemških socialnih demokratov, državni poslanec August Bebel. Bil je že delj časa bolan vsled žolčnih kamenčkov, včeraj zjutraj pa mu je odpovedalo srce. — Prepeljejo ga jutri v Curih, kjer ga bodo pokopali.

Do zadnjega je mož stal na svojem mestu in še par dni pred smrtjo je upal, da se bo mogel udeležiti nemškega socialno - demokratičnega shoda v Jeni. Bil je najmarkantnejša oseba nemške socialne demokracije, njih vodja, več še, — duša cele nemške in tudi drugorodne socialne demokracije. Bil je močan, samosvoj, pravi despot celo v svoji stranki, kar ga je stalo mnogo hudih bojev.

Rojen leta 1840. v Kelmorajnu, je kmalu osirotel ter je prišel v sirotišnico v Wetlaru. Bil je potem do leta 1884. strgarski moister v Lipskem, toda v strugarstvu ni prišel nikdar do veljave. Do leta 1889. je bil nato nastavljen kot trgovski potnik za sedanjo firmo Issleib & Bebel v Lipskem, od leta 1889. pa je živel kot socialistični pisatelj in vodja nemške socialne demokracije v Berlinu. V nemškem državnem zboru je bil poslanec od leta 1867. naprej. Da Bebel ni bil vedno oni antimilitarist, kakor v zadnjih letih, dokazuje dejstvo, da je hotel vstopiti leta 1859. v avstrijsko vojsko. Leta 1870. pa je že nastopil v nemškem državnem zboru proti vojni, kar je imelo za posledico celo vrsto političnih obtožb in obsodb. Tudi veleizdajniški proces so mu obesili v Lipskem.

Kot pisatelj je dosegel Bebel precej visoko stopnjo. Pač najbolj poznana je njegova knjiga »Žena«, pa tudi druga njegova dela zavzemajo visoko mesto v nemški literaturi, da celo v svetovni literaturi.

Nesebičen in delaven mož, si je Bebel iztekel velike zasluge za človeštvo in zlasti nižji sloji so mu dolžni mnogo zahvale. Dosegel je nedeljski počitek, prepoved ženskega dela in dela otrok, ki naj bi jo sprejelo po mednarodni konvenciji vse države v svoj zakonik, kar se pa še do danes ni povsod izvršilo. Izsilil je normalni delavni dan, varstvo za zdravje in življenje delavcev, odgovornostni zakon z zavarovanjem delavcev za slučaj bolezni, nezgod, invalidnosti in starosti, dasiravno tudi ti zakoni še niso v polnem obsegu uveljavljeni v vseh državah. Dosegel je samopravo za delavske pomožne blaginje in nebroj drugih važnih zakonov. Večji na teh zakonov je prešla v organizem kulturnih držav, kar je poleg njegovega delovanja v ožji domovini pred vsem njegova zasluga.

Dnevne vesti.

+ Katoliški shod. »Slovenec« je hud, ker sta izvrševalni odbor narodno - napredne stranke in klub narodno - naprednih občinskih svetnikov sklenila pozvati somišljenike, naj ignorirajo katoliški shod. »Slovenec« bi seveda zelo ugajalo, če bi naprednjaki delali kat. shodu stafažo in takorekoč salutirali armadi, ki se je zbrala na posvetovanje, kako uničiti napredno stranko. Vojsko peleejo zoper naprednjake pa hočejo, naj jih naprednjaki še časte; napredno Ljubljano, ki so ji že toliko škodo storiili, bi radi potlačili pod klerikalni podplat in zahtevajo, naj jim pri tem naprednjaki še kade in jim rožice na pot posipajo. Klerikalci so svojim somišljenikom v Novem mestu brzojavno prepovedali, počastiti z razobešanjem sokolske slavi, ki je bilo popolnoma nepolitično in nestrankarsko, ki je bila zgolj narodna prireditve, od naprednjakov v Ljubljani pa zahtevajo, naj razobesijo zastave na čast tistim, ki pridejo na strankarski shod brusit nože, da bi pokončali naprednjake. Ali so pri »Slovencu« zblazneli? Če bi bila katoliški shod nepolitična cerkvena in verska prireditve, potem bi se pač smel »Slovenec« postaviti na stališče, naj tudi naprednjaki pomagajo poveličati to prireditve, a ker bo katoliški shod klerikalna strankarska prireditve s sovražno tendenco zoper napredno prebivalstvo, zato je tako zahtevanje samo smešno. Pravico do gostoljubnosti ima vsak, kdor pride v Ljubljano z dobrim namenom in če bi bil katoliški shod cerkvena ali verska prireditve, bi mi bili prvi, ki bi rekli: saj so le naši rojaki in naši slovanski bratje, ki pridejo na shod — pokažimo jim, da so prišli med svoje in da so nam dobro došli, toda katoliškemu shodu ne moremo priznati dobrega namena, ne le ker je strankarska in politična prireditve, nego morda še bolj zaradi tega, ker je to prireditve stranke, ki je po svojih vodilnih močeh ustvarila take razmere v deželi, da je Kranjska danes pravi pekel. Spričo takih razmer apelirati na gostoljubnost — to je preveč!

+ Le mirno kri. Različni dopisniki, ki so se oglasili zaradi članka, v katerem je nedeljska »Edinost« obrčala goriške napredne volilce, naj ne zamerijo, da njihovih rekriminacij ne objavimo. Z njimi bi slovenski stvari nič ne koristili, pač pa povečala nastala nasprotja in s tem napeljali vodo na mlin novostvarjarjev, česar noben naprednjak ne more želeli. Naprednjakom morajo biti zmeri klerikalci, ki jih vodi dr. Gregorčič, in kot samostojni narodni kandidati, izvoljeni poslanci, čeprav ti niso izrazili protiklerikalnega mišljenja vendar stokrat ljubši, kakor nestrpni novostvarjarji. Svetujemo torej somišljenikom, naj ohranijo mirno kri. Pokazalo se bo že v najkrajšem času, če je »Edinost« s svojim odurnim zatajenjem naprednjakov izrazila mišljenje novih goriških poslancev ali samo svoje lastno nasprotje. Če si pa bodo naprednjaki zapomnili to brco, ki jim jo je dala »Edinost« koj potem, ko so šli z vso verno v boj zoper novostvarjarje in jih premagali, jim tega pač ne bo nihče zameril.

+ Avstrija in Nemčija. Časopisje v Nemčiji se bavi obširno z nasprotjem, ki je nastalo med Avstrijo in Nemčijo. V izvajanjih teh listov je mnogo pikrih opazk, soglasna pa je obzobja balkanske politike grofa Berchtolda vobče in posebno njegovega stališča glede revizije mirovne pogodbe. Iz vseh izjavanj je razvidno, da Nemčija absolutno neče več podpirati avstrijske politike na Balkanu, če ne premeni svoje tendence. Najostreje govori konservativna »Post«. Ta pravi, da je Nemčija Avstrijo razvadila s tem, da je hotela v balkanski politiki mnogo let čez drn in strn za njo, da si se s tem izneverila Bismarckovim tradicijam. Posebno poudarja »Post«, da to nasprotje med Nemčijo in med Avstrijo ni nastalo šele zdaj, nego že lansko leto na jesen. Tedaj je prišel avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand v Springe, da se kot gost nemškega cesarja udeleži lova. »Post« pravi, da je prestolonaslednik razložil cesarju Viljemu namene avstrijske politike na Balkanu in izrekel željo, naj Nemčijo to politiko podpira. Ko je pa cesar Viljem odklonil to podporo avstrijske politike, je nadvojvoda Fran Ferdinand rekel: »Potem torej ne; potem vsaj vemo, pri čem da smo«. V obče napravljajo izvajanja najmerodajnejših listov vtisk, da Nemčija sicer ne želi, da bi se razdrlo zavezništvo med Avstrijo in med Nemčijo, da pa mu na tej zvezi ni dosti ležeče, če se avstrijska balkanska politika ne premeni.

+ Podivjanost. Piše se nam: Kerikalno hujškanje proti političnim nasprotnikom je rodilo slabe posledice. Klerikalci so špekulirali na najnižje instinkte preprostega ljudstva in se niso prav nič ozirali na to, da ljudstvo demoralizujejo. V »Slov. Narodu« smo čitali že marsikak slučaj klerikalne podivjanosti; naj navedemo tudi mi tak slučaj. Dva dolenska kmeta sta se pomenkovala o sokolskem slavlju v Novem mestu. Eden je hvalil Sokole, kako so ob najhujšem naliivu izvajali proste vaje, drugi pa je zaničljivo govoril o Sokolih in naposled rekel: **Rajše gledam hrvaške prešiče kakor pa Sokole.** Ta izbruh podivjanosti je značilen. Moč, ki je te besede izustil, pač nima nobenega vzroka, da Sokole sovraži. Preprost kmet je, ki sam po sebi o Sokolih sploh nič ne ve in ki govori grdo o njih, ker je nahujskan. Kdo ve, kaj mu je vse natvezil tisti, na čigar besede prisega. Tudi novomeške tercijske so se izkazale kot posebne sovražnice Sokola in s prstom je lahko pokazati, kje so bili nahujskane. Hodile so kakor nalašč po mestu in se veselile, da je v nedeljo deževalo in da je dež pokvaril veselo. Čisto prav je — še hujše vreme naj bi bil bog poslal, so vpile. Mestjani pa so jim odgovarjali: Če je to prav — potem je pa tudi prav, da je ob vsekatoliški slavnosti v Rimu papež ravno takrat zbolel, ko so bili romarji tam in da so bili romarji v Rimu še bolj mokri, kakor Sokoli v Novem mestu.

+ Zgradba šolskega poslopja v Borovnici. Zgradba šolskega poslopja v Borovnici je bila razpisana od deželnega odbora dne 12. julija. Šola bi se bila morala zidati na posestvu deželnega poslanca in lesnega trgovca Kobija, ki je bil svet dal na razpolago deželnemu odboru. Za dela so vložili razni obrtniki svoje oferte in tudi poslanec Kobi, dasiravno ni upravičen za taka dela, se je potegoval za zgradbo. Vložil pa je svoj ofert prepozno, vsled česar se delo ni moglo izročiti njemu. Tedaj pa je deželni poslanec Kobi naenkrat spoznal, da je razpoglagal s svetom, ki niti njegov ni bil in da je ponujal deželnemu odboru svet svoje žene. Vprašanje zgradbe šolskega poslopja je tedaj naravno padlo v vodo. Obrtnikom pa, ki so položili obnem z oferti tudi vadij, pa ni vseeno, da jim leži denar mrtev v blagajnah deželnega odbora, zato pozivljajo deželni odbor, da se naj vendar že enkrat odloči ali bo zidal šolo v Borovnici ali ne. Če se šola ne bo zidala, naj vrne deželni odbor tem obrtnikom založeni denar. Poslanca Kobija pa opozarjajo, da naj se nikar ne vtika še v zidarsko in tesarsko obrt, ki je ne razume in naj ne odjeda obrtnikom kruha s tem, da bi pričel poleg svojega lesnega trgovstva še tudi s stavbnim podjetjem, za katero nima kvalifikacije. — Obrtniki.

+ Kongres narodnih organizacij. Za kongres, kateri se vrši v petek in soboto v Nar. domu, se je priglasilo jako lepo število delegatov. Posebno vnvanja društva in organizacije prigašajo vsak dan novih udeležencev, med tem ko ljubljanska društva še niso vsa prigašena. **Zato opozarjamo ljubljanska strokovna društva, da pošljejo na kongres svoje zastopnike,** ter se javijo jutri na dan kongresa v Narodnem domu.

+ Izkaznice za kongres se dobijo še jutri na dan kongresa v Narodnem domu. Priglasiti se je do pol 11. v pisarni N. S. Z. v pritličju Narodnega doma. Brez izkaznic vstop na kongres ni dovoljen.

+ Za veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda vlada v najširši slovenski javnosti zelo veliko zanimanje. Prijave so prišle s Štajerskega, Koroškega, Primorskega in zlasti iz Trsta. Na veselici bodo imeli Tržačani in Štajerci poleg Močanov in Šišenčanov svoje paviljone. V celem bo postavljenih 11 paviljonov, cene pa bodo kljub temu popolnoma navadne. Dame so preskrbele nebroj cvetlic, ki jih pošljejo do nedelje ob 4. popoldne v restavracijo Narodnega doma. Obljubile so tudi mnogo lastnega peciva ter preskrbele veliko število lepih dobrot. Odbor za prireditve veselice se obrača tem potem še enkrat zlasti do cenjenih dam, da pošljejo čim več cvetlic in pripomorejo tudi sicer k lepemu uspehu prireditve. Pošiljatelj je nasloviti na g. Kržišnika, restavraterja v Narodnem domu.

+ Splošno slovensko žensko društvo opozarja vse članice in sploh vse žensstvo, katero se zanima za ženska vprašanja, da se udeleži jutrajšnjega predavanja g. Minke Govekarjeve in gđ. Manice Komarove v Narodnem domu.

+ Odsek za socialno konferenco: Osrednjega vsediljskega podporniškega odbora v Ljubljani ima v soboto, 16. t. m. točno ob pol 11. popoldne v mali dvorani Mestnega

doma svojo prvo sejo. Gostje, ki se zanimajo za važno, socialno vprašanje slov. dijaštva, dobrodošli!

— Kako je znan klerikalni veljak vtihotapjal sir. Oče Janez, ugleden veljak klerikalne stranke v Ljubljani, ki je nedavno tega imel pikanten doživljaj v nekem hotelu, so tudi velik prijatelj sira. Najraje bi živel od samega sira. Pa kaj, ko je sir v Ljubljani tako neznan drag. Zunaj Ljubljane pa se dobi po raznih mleknah tako poceni najfinejši in najboljši sir. Kako poceni bi bil ta sir, ako bi v Ljubljani ne bilo one proklete užitnine! In gospod Janez so preudarjali in razmišljali, kako bi lahko spravili sir v Ljubljano brez užitnine. In končno se je domislila brihtna glava: Po Ljubljani vozijo doli od Vrhnikke veliki čolni, obloženi z velikimi skalami. V krakovskem pristanišču te čolne razkladajo, mečejo peči in skale na tla, kakor se jim poljubi, a noben užitninski paznik jih ne nadzoruje. Kakor nalašč, so si mislili oče Janez, bo nam pa Ljubljana nosila ljubi naš sirček. In šli so nekam gori proti Vrhnikki ter kupili velik, velik hlebec sira, izborni, izvrstno jed in kar je glavno — silno poceni. Na to so ga natovorili ter ga pomestili med skale in peči, ki jih je čoln vozil nizdol po Ljubljani. Čoln je drčal nizdol počasi in mirno, oče Janez pa se je muzal in si mel roke, kako imenito bo opeharil užitninskega paznika. Ladjica se je že bližala svojemu cilju, oče Janez so upirali oči na vse strani, da bi opazili kje kakega birača. Vse je bilo varno. Čoln je pristal, iz čolna so jeli metati kamenje, oče Janez pa so pograbili hlebec in hajdi z njim proti domu. Toda kar naenkrat, kakor da bi izrasel iz tal, je stal pred njim užitninski paznik. »Nebeška pomagalka«, so oče Janez zakričali, iz rok pa jim je padel velik, velik hlebec tistega dobrega, tistega izbornega sira. Kot skesan grešnik so gospod Janez poznali svoj zločin in se vdal v božjo voljo, kakor se spodobi bogaboječemu katoliškemu možu. Nekega lepega dne pa so dobili plačilni nalog za toliko in toliko kron. Oče Janez so s teškim srcem plačali one kronce, obenem pa se pri bogu in vseh svetnikih zaklinjali in rote, da ne bodo nikdar več dobivali sira po Ljubljani. O ta presneti sir!

— Otroški pogrebi pri Sv. Petru. Iz št. peterske župnije nam pišejo: V neki rodbini je umrl mal otrok. V tvek bi moral biti pogreb, za kar je rodbina plačala pristojbino 9 K. Cerkovnik je prišel po otroka ob pol 2. popoldne in obenem sporočil, da bo otrok ob 4. blagoslovljen in pokopan pri Sv. Križu. Ob določeni uri se je rodbina zbrala na pokopališču in čakala na pogreb. Toda vse čakanje je bilo zaman. Ko so vprašali, kaj je s pogrebom, se jim je reklo, da bo šele ob 7. zvečer. Ker pogrebi tako dolgo niso mogli čakati, so šli iskati malega mrliča. Našli so ga v sakristiji, skritega pod klopo. Nevoljni zaradi take surovosti in brezdušnosti, so plačali par kron grobarju, da je otroka položil v jamo in ga zakopal — brez blagoslova. Takšno škandalozno postopaje pri Sv. Petru ni morda izjema, marveč pravilo. Seveda župnik nima časa gledati na red, ker se mora brigati za Čuke in razne marinarice!

— Smrtna kosa. Umrli je včeraj po kratkem bolehanju gospa Hilda Orožen, rojena Zeschko, vdova po ranjkem profesorju Franu Orožnu. Pogreb bo jutri popoldne ob 4. s Sv. Petra nasipa št. 37 k Sv. Križu.

— Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem je danes ob 10. dopoldne zaključil v prostorih Slovenske trgovske šole na Kongresnem trgu št. 2 letni strokovni tečaj za krojače in krojačice, katerega se je udeležilo večje število učencev in učenk. Pri zaključku so prisostvovali gosp. Ivan Kregar kot predsednik zavoda, deželno vlado je zastopal deželni komisar gosp. dr. Schätfer, mestno občino ljubljansko kot obrtno oblast magistratni svetnik g. Ivan Lauter, nadalje je bil navzoč novimoenovani obrtni instruktor gospod Henrik Steska, kakor tudi razni mojstri in mojstrce. Po pozdravnem nagovoru predsednika g. Kregarja so se razdelila obiskovalcem tečaja spričevala, potem pa so si povabljeni ogledali razstavo izvršenih del, o katerih so se zelo laslavsko izrekli.

Z Vičica. Nedeljska Ciril-Metodova veselica je kljub slabemu vremenu in gnusnemu nasprotovanju patra Avguščina sijajno uspeła. V obeh saloni in na verandi je bilo polno občinstva. Veselico so posetili pristaši vseh strank; dokaz, da se za faimostrovo lajanje po »Slovencu« živa duša ne zmeni. To je tudi edino pravilno, kajti podružnica podpira revne otroke brez ozira na politično prepričanje njih staršev, torej zasluži tudi vsestranske zaslombe. — Sovraštvo

zaslepljenih viških patrov do podružnice je to pot slavilo orgije. Dopoldne so v cerkvi oznaževali, da se vsakdo mora udeležiti klerikalne veselice, ki je bila nalašč prirejena proti Ciril-Metodovi. To jim pa še ni zadostovalo. Dali so prav zraven reklamne table za Ciril-Metodovo veselico na ograjo stare šole obesiti platneno reklamo za klerikalno protivselico, seveda brez privoljenja pristojne oblasti. Občinstvo se je zgražalo nad nevoščljivostjo in nagajivostjo ljudi, ki pravijo, da so nasledniki Kristusovi in zahtevajo od nas, da jih spoštujemo. Gospodje, zapomnite si, kadar bodete tako živeli in delovali kot Kristus, šele tedaj vas bomo spoštovali; dokler pa plujete na Kristusove nauke, se vas sramuje Kristus in se vas sramujemo tudi mi. Duhovnik, ki ne živi pošteno, je v naših očeh ravno tako zoper, kakor drugi navadni zemljani. Nikar ne mislite, da vam kuta daje patent k dejanjem, ki so drugim prepovedana. Ker se je bilo bati, da pride do preprirov (tukej parkrat so klerikalci povzročili žukaj pretepe) se je od poklicane strani klerikalno izzivanje mirnim potom odstranilo. Vsled tega je poslal župnik od deželnega poslanca Ravnikarja podpisano pismo županu, kjer grozi s pritožbo na deželni odbor. Župnik, kar tožite; za vaše izzivanje je bila odstranitev edino umestna, izvršila se je pravilnim potom, zato morete s svojo pritožbo dobiti le dolg nos. S svojimi pritožbami in očitanih o surovostih so viški klerikalci podobni ljudem, ki pred svojim pragom gazijo blato do gležnjev, pred tujim pragom, kjer vlada snažnost, pa hočejo pometati. Ker ste nas izzvali, hočemo govoriti: O hčerki deželnega poslanca in učitelja Ravnikarja je znano, da krade v nočnih urah sadje po vrteh. Lepa vzgoja. Župniku je bila že večkrat dokazana laž. Duhovnik-lažnik! Fui! Pred dnevi smo videli, ko je usmiljena sestra otroka iz zavetišča jako butnila s pestjo, da je z vso silo priletel ob vrtno ograjo. Če želite, navedemo hišo, pred katero se je to zgodilo in one, ki so to videli. Se bode vsem v spominu, da so klerikalci: o priliki sokolske slavnosti ukradli na strehi slovensko zastavo in jo vrgli v jarek. In ta sodrga se še baha s svojo narodnostjo. Se veliko »fines« se pripoveduje o teh ljudeh, toda za enkrat dovolj.

Velike Lašče so postale trg in ta veseli dogodek proslave z veliko ljudsko veselico prihodnjo nedeljo, dne 17. avgusta popoldne. Sestavil se je številen veseliški odbor vseh strank in slojev in zlasti ženstvo je marljivo na delu in tako se je nadejati prijetne zabave in lepega materialnega uspeha. — Ves trg se izpremeni ta dan v sejmische; koder barantajo ob navadnih semanjih dnevih za obleko, obuvalo, usnje, železnino, kose in osle, češnje in lectarijo, točilo se bo v nedeljo pivo in vino, kuhal guljaž in klobase, poslovala bo kavarna, abstinenčni šotor, cvetlični in tobačni paviljon, igrala bo godba in tombola itd. Gostilne bodo zaprte med veselico. Zabave bo dovolj, cene bodo zmjerne in tako se nadejamo obile udeležbe zlasti bližnjih sosedov. Ker se posebna vabila ne bodo izdajala, vabimo tem potom vsakogar najviljudneje na to prireditve.

Nov kapelnik pri novomeški mestni godbi. Dosedanjemu kapelniku Gabrijelu Höfnerju se je po večletnem bivanju med Novomeščani zahotelo po svojih somišljenikih v Celju. Odpovedal je svojo službo pri mestni godbi in se pusti angažirati pri mestni glasbeni šoli v Celju. Po septembrskih dogodkih jo je tudi že enkrat popihljal iz slovenskega Novega mesta, pa dobra služba ga je kmalo zopet prignala nazaj. Take službe so pač redke. Kake 3 ure na teden pouka, v letnem času ob lepem vremenu vsako soboto koncert na trgu, to je vsa njegova služba, za katero dobi 120 K stalne mesečne plače. Postranski zaslužek je navadno dvakrat večji, kakor stalna služba, saj ima privatnega pouka kolikor hoče. Kot glasbeniku vso čast Höfnerju, a discipline ni znal vzdržati med godci. Za službo kapelnika v Novem mestu se potegujeta dva Čeha, svojčas člana Slov. Filharmonije v Ljubljani.

Veliki kinematograf na Savi v dvorani pri »Jelenu« predstavlja v četrtek 14. in petek 15. avgusta t. l. ob 8. zvečer krasni učinkujoči Siemkiewicz roman »Quo vadis?« Kdor si želi nekaj ur res dobrega vžitka, ne bo zamudil si ogledati ta velikanski film.

Velika gozdna veselica slov. delavskega pevskega društva »Sava« se vrši z ravno istim sporedom kakor je bila za nedeljo 10. t. m. določena, radi neugodnega vremena v nedeljo 17. t. m. pri »Jelenu« na Savi.

V slučaju slabega vremena se vrši veselica v salonu.

Kinematograf »Ideal«. Vojni film »Bita ob Bregalnici« tudi včeraj še ni došel vsled pogrška odpošiljatelj tvornice v Parizu. Predvaja pa se gotovo danes in vsak dan do vseh ponedeljka, tako, da bo dana prilika vsakemu, ogledati si ga. Drama »Deklica iz vsetržnice« se predvaja danes zadnjič. — Jutri Specijalni večer z dramo »Žaga« ter več komičnimi slikami in naravnimi posnetki. V soboto drama »Pastarica iz Irvy«.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 3. do 9. t. m. je bilo 13 novorojencev, umrlo je 18 oseb in sicer 8 domačinov in 10 tujcev. Za jetiko so umrle 4 osebe, med njimi 3 tuji, vsled nezgode sta umrli 2 osebi. V zavodih je umrlo 11 oseb. Za infekcijskimi boleznimi sta zbolela 2 vojaka za legarjem, oba se nahajata v vojaški bolnišnici, za vrtico je zbolela 1 oseba.

Kaj pomeni to? Gospod F. P. pritožil se je danes v našem uredništvu: Včeraj popoldne dvignil se je v Kolodvorski ulici vihar napadov proti meni, a nič ne vem iz katerega vira prihaja. To pa vem, da sem se v torek vozil v neko štajersko kopališče zaradi svoje težke bolezni, a že v vlaklu pojavila se je neka gospa kot »Nemesis«. In ko sem prišel v kopališče, bliskoma se je razširilo obrekovanje proti moji osebi. Na to sem prišel v Ljubljano, kjer se je zopet bliskoma pojavil gori omenjeni vihar. Kdo je ona gospa, nič ne vem. Vidim pa, da jo nekatere osebe podpirajo. Ta gospa mi je že leta 1906. enake stvari vprizorila in čez sedem let po tem imel sem mir. Sedaj se je zopet pojavila, a kaj jo dovaja do tega, da se javlja kot moja »Nemesis«, tega ne vem.

S trga. Danes so na trg pripeljali trije Vipavci 93 škatalj sadja in grozdja, ki je bilo naglo razprodano. Dva Hrvata, eden iz Varaždina, drugi pa iz Krapine sta postavila na trg 180 puranov in 61 gosi. Purane sta prodajala po 4—8 in 10 K, gosi pa po 8 K in sta obojih precej spečala.

Nov zobotehnični atelje je otvoril v Ljubljani, Dalmatinova ulica 5 domačin g. Ferdinand Palovec, zobotehnik. Služboval je 16 let po raznih večjih mestih v Avstriji in inozemstvu ter pri znamenitem dr. P. Jaasu na Holandskem. Glej današnji oglas.

Društvena naznanila.

Za Ciril - Metodovo družbo in slovensko narodno delavstvo se priredi velika narodna veselica dne 17. avgusta v Ljubljani. Bo to vseslovenska prireditve, ker sodelujejo in jo posetijo Slovence in Slovenci iz vseh slovenskih dežel. Bo to dan vseslovenskega slavlja, ko si bodo Štajerci, Primorci, Korošci in Kranjci prijazno stiskali roke ter se navduševali za nadaljne narodne borbe. Vse, kar čuti narodno, naj pohiti dne 17. avgusta v »Narodni dom« v beli Ljubljani.

Odbor »Narodne socialne zveze« opozarja člane na kongres narodnih organizacij, z željo, da se vsi tisti, ki še žele na kongres, prijavijo jutri dopoldne v društveni posvetovalnici. Prosimo člane, da prisostvujejo kongresu, ker so poročila za vsakega zelo podučna in zanimiva.

V proslavo rojstnega dne Nj. Velikanstva presvitelega cesarja Franca Jožefa I. prirede c. kr. državni uslužbenci vseh kategorij v nedeljo, dne 17. avgusta ob pol 12. v župni cerkvi sv. Jakoba slavnostno instrumentalno sv. mašo. — Zbirališče pred cesarjevim spomenikom poleg justične palače točno ob 11., nakar odkorakajo korporativno z godbo na čelu k cerkveni slavnosti. Cenjene gg. tovariši vseh kategorij se pozivlja, da se slavnosti polnoštevilno udeležijo. — Popoldne ob 4. prijateljski sestanek v restavraciji pri »Novem svetu«.

Prostovoljno gasilno društvo v Kamniku obhaja letos svojo 30letnico, ter obenem 30letnico obiska Nj. vel. cesarja Fran Josipa v Kamniku. Oba jubileja proslavi društvo dne 17. avgusta ter se ob tej priliki blagoslovi nova motorna brizgalna najmodernejša sestava, izborna delo trdke strojne družbe »Union« na Dunaju. Spored slavnosti: 1. ob 8.43 dopoldne sprejem gostov na kolodvoru po deputaciji. 2. ob pol 10. nastop društva pred Gasilnim domom, na kar se vrši blagoslovljenje nove motorne brizgalne, pri kojem kumuje iz posebne naklonjenosti visokorodna gospa Leopoldina baronica Lazarini. 3. Odlikovanje dveh članov z zaslužno kolajno za 25letno zvesto službovanje. 4. Ob 12. obed. 5. Ob pol 2. gasilna vaja z mehanično lestvo in novo motorko. 6. Ob 4. popoldne veliki koncert v vseh prostorih kopališke restavracije. Spored koncerta: 1. Sodelujeta iz posebne prijaznosti slavni kamniški salonski orkester in prvo slov. pevsko društvo »Lira« v

Kamniku. 2. Srečolov z lepimi dobitki. Vstopnina 50 v za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen v poplačilo nove motorne brizgalne, se preplačila najhvaležneje sprejemajo. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Bratska družba kakor tudi ljubitelji in dobrotniki gasilcev se vljudo vabijo k mnogobrojnemu obisku.

Slovensko planinsko društvo opozarja na veliko ljudsko veselico, ki jo priredi radovljiska podružnica S. P. D. v nedeljo, dne 17. avgusta t. l. v Boh. Bistrici v parku kopališča »Danica« s koncertom in prosto zabavo. Začetek ob 3. popoldne. Turisti in izletniki si lahko pri tej priliki dopolne ogledajo krasno Bohinjsko jezero in novi planinski dom »Zlatorog« v Ukanci.

Prosveta.

Dobrodelne gledališke prireditve v parkhotelu Tivoli se vrše ob vsakem vremenu. Če bo deževalo, se bodo varietetne predstave vršile v veliki dvorani. Začetek ob 5. uri popoldne. Pri dramski vzporeditvi »Knez Semberjski« bode nastopilo preko sto oseb, med njimi tudi jezdec na konjih. Posebna vabila se niso razposlala. Med varietetnimi vpriporitvami bo godbo oskrboval orkester na godala in pihala. — Danes zvečer ob 7. generalna vaja v parkhotelu.

Deklamacijski večer gg. Milana Skrbinska in Josipa Šesta dne 16. t. m. v mali dvorani Narodnega doma se prične točno ob pol 9. zvečer. — Blagajna se odpre ob 8. — Program je jako zanimiv in raznovrsten. Opozorjamo na to, da se kot tretja točka drugega dela predvaja A. Aškerc »Dvorski norci« in ne E. Ecksteina »Bajka o sreči«. Predprodajo vstopnic je prevzela iz prijaznosti gdna. Jerica Dolencova, trafikantinja v Prešernovi ulici, kjer se dobe tudi tiskani programi. Dobe se sedeži po 3 K, 2 K in 1 K. Sedeži po 1 K stanejo za dijak 60 v, a se dobe šele na večer prireditve.

Razne stvari.

* **Velike tatvine v delavnici južne železnice.** Iz Stolnega Belgrada poročajo: V tukajšnji delavnici Južne železnice so zasledili velike tatvine. Škoda znaša 80 do 100.000 kron. Več delavcev so aretirali.

* **Predsednik dume se zastrupil.** Iz Petrograd poročajo: Predsednik dume Homjakov je po pomoti izpil neko sublimatovo razkrojino ter se zastrupil. Njegov položaj je zelo nevaren.

* **Strup za podgane so jedli.** Iz San Džaga poročajo: Pri plenitvi mesta Duranga so uporniki našli v neki trgovini zastrupljeno pecivo, ki je bilo namenjeno za zastrupljanje podgan. Uporniki so to pecivo jedli. Sedem mož je umrlo.

* **Novojorski guverner obtožen.** Iz Novega Jorka poročajo: Spodnja zbornica države Novi Jork je po daljši nočni seji sklenila, da dvigne obtožbo proti guvernerju Sulzerju, ki je obdolžen, da je vporabljal denar, ki ga je dobil v volilne svrhe, za se in da je v tej zadevi po krivem prisegel.

* **Povodnji na Ogrskem.** Iz Oderkelna poročajo: Vsed poslednjih nalivov je šest cest in železniška proga preplavljenih. V Marefalvi se je pordilo 60 hiš in en del ceste, v Fenyeu 20 hiš in v Kadiczfalvi tri četrtine vseh hiš. Tudi sta utonila dva otroka. V Zetelaki je 70 hiš pod vodo. V Lővetete se je orožniška postaja podrla. V Sükö je nevarnost, da se podre cerkev in mnogo drugih hiš.

* **Železniška nesreča.** Iz Novega Jorka poročajo: Blizu Ristila v državi Nebraska sta trčila tovorni vlak in osebni vlak. Mnogo vozov se je prevrnilo. Trinaest oseb je bilo težko poškodovanih. Zmešnjava je bila še večja, ker je všlo več divjih zverj, ki so bile v vozovih neke menažerije. Mnogo levov in tigrov je všlo. Iz Ristila so poslali stotinoj vojakov, da gredo na lov na divje zveri.

* **Natakar — pevec.** »Börsenkurier« poroča iz Ostende: Ravnatelj dunajske dvorne opere Gregor je nekega večera slišal z balkona svojega stanovanja, kako je nekdo s krasnim naravnim baritonom pel prolog iz opere »Bajazzo«. Poizvedoval je ter izvedel, da je pevec neki natak, rodem Italijan, ki mu je vsak dan stregel v hotelu de l'Océan. Hitro so napravili v kraljevem gledališču poskušnjo, ki je izvanredno dobro izpadla. Natak je bilo doli izsolati in ima baje kar najlepšo bodočnost.

* **Kolera.** Iz Kotora poročajo: Odkar je na kolero umrla neka oficirska vdova, preiskuje v jadranskih pristaniščih vse osebe za to določeno komisija. V Kotoru je 14 oseb v opazovalnici. Korno poveljništvo je brzojavno ukazalo, naj se pripravi sedem ladij ter vse potrebno odredi.

Iz Komorna poročajo: V neki okoliški pusti je več poslov in žanjcev zbolelo na simptomih kolere. Oblasti so vse potrebno ukrenile. — Iz Titela poročajo: Žena na parniku »Dera« umrlega Svetozarja Pančića in kuharica na tej ladji, gospa Rago, sta zboleli na sumljivih znakih in so ju prenesli v bolnico za epidemične bolezni.

* **Čudna oporoka.** Iz Inomosta poročajo: V Wiltenu je predčerašnjim umrla neka neomožena ženska, ki je bila v svojih mladih letih prostitutka in ki je zdaj zelo zmerno živela. Zapustila je 16.000 K, o katerih je napravila čudno oporoko. Denar se naj razdeli med one ženske v Inomostu, ki so kot prostitutke pod policijskim nadzorstvom. Misel stare ženske je idealna, kajti v toplih besedah se spominja v svojih besedah žalostnega življenja svojih »tovarišic«.

* **Madžarska poštenost.** Z Dunaja poročajo: Nadporočnik Sigmund pl. Lemheny je ovadil kazenskemu sodišču ogrskega državnega poslanca pl. Ivanko in bivšega huzarskega poročnika Repeckzyja. Ta dva sta mu namreč ponudila par Rembrandtovih in Van Dikovih slik za nizko ceno 30.000 K. Dal jima je tudi aro 2000 K. Ko si pa je hotel nadporočnik v spremstvu nekega izvedenca ogledati slike, Ivanka in Repeckzy pa sta zahtevala, da mora slike prevzeti, ne da bi jih videl. Nato je nadporočnik zahteval nazaj kavicjo. Ivanka je obljubil, da bo plačal, vendar pa tega ni storil. Nato je nadporočnik ovadil stvar.

* **Eksplodizija v laški utrdbi.** V utrdbi Mario sta eksplodirali dve majhni skladišči za šrapnele. Prva eksplozija se je dogodila ob trichetr na devet in je bila tako močna, da so se po vsem mestu stresla okna. Ena stotinja 81. pehotnega polka, ki je manevriral na vežbališču, je hitela na mesto nesreče. Kmalu nato se je dogodila druga eksplozija. Ženijski poročnik Bruno je bil pri tem lahko poškodovan. Kmalu nato so konstatirali, da so bili ubiti trije vojaki, ki so delali pri šrapnelih. Komisija je sklenila, da bo vso kasemato poplavila z vodo. Ob 11. je nastala tretja eksplozija, ki pa ni povročila nobene škode več.

* **Kako znajo na Dunaju zidati.** Z Dunaja poročajo: Okrajno sodišče Leopoldstadt I. se je pred enim mesecem preselilo iz stare, napol podrti hiše, v Zgornji Donastrasse v novo hišo, v Zgornjo Donastrasse v novo strani hiše so napravljene celice za kaznjence. Te zapore pa so v vseh petih nadstropjih z zidom popolnoma ločili od okrajnega sodišča, ker je ta nova zgradba pravzaprav določena za davčni urad, novo okr. sodišče bo namreč še le čez dve leti zgrajeno. Ko so hoteli kaznjence prepeljati v nove zapore, so se le zapazili, da ni stopnic. Z zidom so namreč celo petonadstropni trakt z zaporj popolnoma ločili od zunanjega sveta. Seveda jim ni drugega preostajalo, nego da so kaznjence zopet nazaj odvedli v njihova prejšnja bivališča. Potem pa so napravili v kitajski zid v vsakem nadstropju eno luknjo, da so mogli tako priti v ta trakt. Pač so brihtni ti Dunajčani!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Grey o mednarodnem položaju.

London, 14. avgusta. H Greyevim izvajanjem o mednarodnem položaju je še dostaviti: Kar se tiče Egejskih otokov, ima Angleška vsled svojega stališča v vprašanih Sredozemskega morja poseben interes na tem, da nobena veselila ne zahteva za sebe kakega otoka. Glede tega se je dosegel sporazum. Sedaj obstojata dva resna vprašanja: Trakija in Makedonija. Kar se tiče Trakije, je Turčija omalovaževala londonske sklepe. Črto Enos-Midija bo morala Turčija v velikih potezah priznati. Posest Trakije in Odrina bi turške finance le še bolj obremenila v miru ter pomenila za Turčijo v slučaju vojne trajno slabost. Angleška politika nampram Turčiji obstoja v tem, da utrdi in zajamči Turčiji posestno stanje v Aziji in onstran mejne Enos-Midija. Ta politika pa je odvisna od dobre volje ostale Evrope. Dobra volja pa ne more doseči ničesar, če Turčija ne posluša dobrih nasvetov.

Kar se tiče Bukareškega miru in revizije, je izjavil: Bilo bi nespametno predlagati modifikacije, če bi določena država ne bila pripravljena uveljaviti svojo zahtevo s silo.

Demobilizacija bolgarske vojske.

Sofija, 14. avgusta. Včeraj se je pričelo odpuščanje vojakov. Pod zastavami ostanejo samo one čete, ki so potrebne za garnizijsko službo in za vzdržanje miru. Čete iz Plevne bodo izročile svoje orožje v Sofiji, one iz Vidina pa v Karlovem.

Sofija, 14. avgusta. Včeraj je bilo odpuščenih 50.000 prostovoljcev. Odpuščenih je bilo tudi zadnjih pet pozivov domobranstva. Po končani demobilizaciji bo imela Bolgarska samo še 60.000 mož vojakov, kakor v mirovni časih.

Sofija, 14. avgusta. Včeraj so se pričeli vračati vojaki. Občinstvo jih je burno pozdravilo. Pred kraljevo palačo so vojaki prirejali ovacije.

Kralj Peter svojji vojski.

Belgrad, 14. avg. Kralj Peter je izdal na srbsko vojsko sledeče dnevno povelje:

»Junaki! Včeraj se je sklenil v Bukarešti mir. V tem miru se je določila tudi nova srbsko-bolgarska meja. Ta meja obsega razen pokrajin zavzetih v vojni s Turčijo, tudi oni veliki del Makedonije, v katerem se nahajajo važni kraji Kriva Palanka, Kratovo, Kočana, Stip, Radovište, Pečevo, Carevo selo in Dojran z velikim delom Dojranskega jezera.

Junaki! S svojo krvjo, s svojo hrabrostjo in s svojim samozatajevanjem, s svojimi slavnimi zmagami ste storili, da je Srbija izpolnila svojo stoletja staro prisego. Maščevala se je za Kosovo in izbrisala poraz pri Slivnici. Upravili ste vse žrtve, ki jih je prostovoljno prineslo ljudstvo za to vojno. Izpolnili ste moje upanje in upanje svojega vrhovnega poveljnika. Storili ste, da je Srbija zaslovela po celem svetu. To vse ste storili vi, moja junaka, slavna armada! Vi ste stvaritelji nove meje Velike Srbije!

Junaki! Kmalu bo izšel moj ukaz za razoroženje. Pri vsem veselju pa, da se vračate v svojo domovino, se mi krči srce pri misli, da mnogo rodin ne bo več videlo svojih dragih, ki so padli kot junaki na bojišču. Nesmrtna slava tem junakom, ki so ostali na častnem bojnem polju! Prelili so svojo kri in dali svoje življenje za srečo in velikost svoje domovine. Vi pa, ki ste pretrpeli vse težave vojne, premagali vse ovire, vrnite se k svojim, da se zopet posvetite svojim delom in da si odpočijete v svoji slavi!

Živela moja hrabra, nepremagljiva vojska!

Namesto revizije.

Pariz, 14. avgusta. Avstro-ogrška vlada je predlagala vsekabine to primerne korake v svrhu garancij za razne narodnosti v balkanskih državah. V diplomatičnih krogih smatrajo ta korak za nadomestilo revizije.

Glasovi bolgarskih listov.

Sofija, 14. avgusta. Listi zaznamujejo z vznemirjenjem poročila o neugodnem preobratu v revizijskem vprašanju. Sovinistični krogi pravijo, da hoče Rusija z bičem in sladkorjem pognati Bolgarsko nazaj v novo Balkansko zvezo. Sazonov je baje že izdelal za to zvezo projekt na ekonomski podlagi, Bolgarska pa je prvo zvezo že predrago plačala in se bo premislila vstopiti v novo zvezo. Listi pozdravljajo armado, o kateri pravijo, da je zmagonosna in da ni podlegla, marveč je ustavila le nadaljne boje, ker se ni mogla boriti naenkrat na pet strani.

Odrinsko vprašanje.

Carigrad, 14. avgusta. Oficijozni krogi zatrjujejo, da bo prišlo v odrinskem vprašanju do direktnega sporazuma med Bogarsko in Turčijo.

Nova balkanska zveza.

Bukarešta, 14. avgusta. Članek oficijoznega lista »Roumanie«, v katerem se naglašja, da je odkritosrčno prijateljsko razmerje med Romunijo in Bolgarijo mogoča le, ako goji Bolgarska prijateljska čustva tudi proti ostalim balkanskim državam, tolmačijo v diplomatičnih krogih tako, da se snuje med Romunijo, Srbijo, Grško in Črno goro nova balkanska zveza, ki je že takorekoč perfektna, in da bo tudi Bolgarija povabljen, da pristopi k tej zvezi.

Makedonska spomenica.

Sofija, 14. avgusta. Makedonski begunci so poslali Siru Edvardu Greyu, grofu Berchtoldu in markiju di San Giuliano spomenico, v kateri protestujejo proti bukareški mirovni pogodbi, katero imenujejo »sramota za vso Evropo«, izjavljajo, da smatrajo za svojo edino nalogo voditi odsej neizprosno borbo zoper svoje nove gospodarje in zatiralce makedonskega naroda, in zahtevajo končno, naj velevalsti proglašje Makedonijo za avtonomno pokrajino.

Veleposlaniki v Londonu.

London, 14. avgusta. Veleposlaniki zapuščajo London. Prvi je šel na dopust nemški veleposlanik.

Srbi in cesar Viljem.

Belgrad, 14. avgusta. Tukajšno meščanstvo namerava izročiti cesarju Viljemu zahvalno adresso za njegove korake v revizijskem vprašanju.

Bolgarsko-grške in srbsko-bolgarske meje.

Sofija, 14. avgusta. Komisija, ki bo določila bodoče bolgarsko-grške, oziroma bolgarsko-srbske meje, je že odpotovala.

Romunske izgube.

Bukarešta, 14. avgusta. Po oficijoznem sporočilu je imela Romunska 302 moža izgube večinoma vsled raznih bolezni.

Boji med Bolgari in Turki.

Carigrad, 14. avgusta. V Kosikavaku je prišlo do boja med Turki in 85 mož močnim bolgarskim oddelkom, ki so ga Turki ujeli. V Odrinu so Turki aretirali tri bolgarske častnike.

Beg grških prebivalcev.

Sofija, 14. avgusta. Uradno se atenska poročila o begu prebivalcev na Grško dementirajo. V dotičnih krajih je le malo Grkov, mohamedanci pa beže pred grško vojsko.

Novi avstrijski predlogi.

Pariz, 14. avgusta. »Temps« poroča iz Belgrada: Na impulz Avstro-Ogrske se bodo med balkanskimi državami pričela zopetna pogajanja glede narodnosti v Makedoniji in Trakiji. V tem oziru se Bukareški mir ne bo izpremenil, pač pa razširil.

Abderiti.

Solun, 14. avgusta. Vse grško prebivalstvo Balustre, stare Abdere, se je obrnilo do kralja Konstantina s prošnjo, da se sme z ozirom na to, da mesto ni pripadlo Grški, naseliti na grških tleh.

Grška vojska.

Dunaj, 14. avgusta. Nova grška vojna predloga bo določila grško vojsko na kopnem v mirnem času s 84.000 in v vojnem času na 480.000 mož.

Albanski roparji.

Dunaj, 14. avgusta. »Albanska korespondenca« poroča iz Skadra: Voditelji Hotijev in Grundijev so se zglasili pri mednarodni komisiji, da protestirajo proti odstopu teh pokrajin Črni gori. Podadmiral Burney jim je odgovoril, da je tako sklenila londonska konferenca in da se to ne da izpremeniti. Vsekakor se pa lahko izselijo. Nato je odgovorilo odposlanstvo: Dežele svojega plemena ne bomo izročili sovražniku, pa tudi zapustili ne bomo domovine.

Dunaj, 14. avgusta. Več tednov že se vrše med Matom in Drinom spopadi med Srbi in Albanci. Isa Boljetinac je pripeljal mnogo albanskih četašev v Djakovico (?) Albanci se ustavljajo Srbom v pokrajinah, ki jih je konferenca v Londonu prisodila Srbom. Na več krajih je prišlo že do krvavih spopadov.

Avstrijska demobilizacija.

Sarajevo, 14. avgusta. S cesarjevim dovoljenjem z dne 12. avgusta se je preklical zakon o vojnih dajstvih za Bosno in Hercegovino. Zakon se je vpeljal lani 12. decembra s cesarjevo naredbo v Bosni in Hercegovini.

Budimpešta, 14. avgusta. Državni tajnik v deželnoobrambenem ministrstvu Karatsony se je izrazil o dopustu rezervistov sledeče: Ravno danes smo dobili od vojnega ministrstva obvestilo, da je po sklepu cesarja odrejeno odpuščanje vseh rezervistov. To obvestilo vojnega ministrstva se je poslalo vsem zbornim poveljništvom, tako da se je danes pričelo z odpuščanjem rezervistov. Danes ali jutri se prično tudi v Bosni in Hercegovini stoječi rezervisti vračati domov. V bosanskih garnizijah ostane samo normalno število vojakov.

Novi solnograški deželni predsenik.

Dunaj, 14. avgusta. Za naslednika umrlega deželnega predsednika solnograškega grofa Schaffigotscha je imenovan namestništveni svetnik v notranjem ministrstvu princ Eduard Liechtenstein.

Konfiscirane cesarjeve besede.

Zagreb, 14. avgusta. Policija je ponoči vdrila v uredništvo »Obzora« in konfiscirala brzojavko, ki jo je cesar poslal romunskemu kralju. Večidel naklade »Obzora« je bil že dotiskan. Policija je uničila nad 5000 izvodov. To je prvi slučaj, da so zapadle pri nas cesarjeve besede konfiskaciji.

Hrvaško.

Zagreb, 14. avgusta. Državni tajnik dr. Unkelhauser je dospel v Zagreb, da se poslovi od uradništva. Pri prihodnjih volitvah namerava kandidirati v hrvaški sabor.

Kolera.

Sarajevo, 14. avgusta. V Gornji Tuzli in Bukinjah se ni prigodil noben nov slučaj kolere. Vseh šest oseb, ki so zbolele, je umrlo. Oba kraja sta strogo zastražena in zaprta. Reke Jala, Spreca in Bosna so proglašene od Doboja do Broda za inficirane.

Kitajsko.

Šangaj, 14. avgusta. Utrdbe Vusung so se udale. Pravijo, da je pri tem igral denar veliko vlogo.

Nemiri v Mehiki.

Mehiko, 14. avgusta. Glasom uradnih brzojavk je bilo v Torreonu 3200 vstašev v boju ubitih ali pa obešenih. Ostali ustaši so se umaknili. Zvezne čete so imele 200 mož izgub.

Gospodarstvo.

— **C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.** Bilanca tega zavoda za prvo polulete 1913 izkazuje, vštetiš prenos dobička lanskega leta 12.703.999 K 41 v čistega dobička, proti 11.899.026 K 24 v za isto dobo petečnega leta. V kolikor so z dnem 30. junija 1913 konzorcionalne kupčije popolnoma obračunane, so vpoštevani njih uspehi. Dobitki iz sindikata za delnice delniške družbe Franc Ks. Brosche sin niso všteti v dobičku in tvorijo tako še znatno rezervno. (2859)

— **Državna železnica.** Povodom razširjenja postaje Podmelec v km 111.1/7 na progi St. Vid ob Glini-Trst se zvršijo prstena in skalna, zidna in postranska dela. Tozadevna gradbena dela se oddajo ponudbenim potom proti enotnim cenam in naknadni izmeri. Ponudbe je vložiti najkasneje do 30. avgusta t. l. pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu. Podrobni podatki so razvidni iz ene prihodnjih števil listov: »Osservatore Triestino« in »Laibacher Zeitung« ter se zvedo pri oddelku III. c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu.

Za kratek čas.

Mož: Kaj — pečenka se ti je prismodila? Za boga — kaj bom pa obedeloval — in tri krone sem ti dal za obed...

Žena: Ne bodi hud... in saj si vendar — zavarovan zoper ogenj!

E, kaj bi zmerom pridigoval... štediti... štediti... Obleka se obrabi, naj štedi človek kakor hoče.

No, no..., poglej na primer moj dežnik... Že celih deset let ga imam... Enkrat sem ga dal prevleči, enkrat sem mu dal napraviti novo držalo in ko je bil obrabljen, sem ga v kavarni zamenjal z novim dežnikom...

Pri dveh zdravnikih sem bil in zdaj ne vem pri čem sem...

Kako to? Kaj nista bila enaki nazorov?

Deloma že... Vsak mi je namreč računal po pet kron... Sicer je pa vsak nekaj drugega rekel.

Gospa (žena bančnega uradnika): Moj mož je dobil danes prokuro...

Sosed a: Ježeš, ježeš, kaj vas vse zadene... To je pa res prehudol!

Ljubljanska sokolska župa naznanja, da se je **zlet na Vrhniki** preložil na nedeljo, dne 7. septembra t. l.

Slovenci, Slovenke!

Zbirajte prostovoljni prispevek za zletni fond Slovenske Sokolske Zveze posebno te dni, ko bi se imel vršiti vsesokolski zlet, katerega pa je vlada iz znanih političnih ozirov, prepovedala.

Nameravamo zlet se brezdvomno vrši drugo leto. Ker zahteva tak zlet mnogo denarja, pozivljamo vse zavedne Slovence, da ravno v teh dneh prispevajo v ta namen po svojih močeh.

Slov. Sokolski Zvezl.

Narodne strokovne organizacije prirede

dne 15., 16. in 17. avgusta svoj prvi

kongres

V nedeljo dop. po sprejemu gostov manifestacijsko zborovanje.

V nedeljo popoldne

velika ljudska veselica

na vrtu Narodnega doma v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. avgusta: Hildegarda Orožen, roj. Zeschko, vdova Brachtli, profesorjeva vdova in hišna posestnica, 43 let, Sv. Petra nasip 37.

V deželni bolnici:

Dne 10. avgusta: Marija Breščak, delavčeva hči, 20 mesecev. — Ivan Palovec, dninar, 66 let.

Dne 11. avgusta: Tomaž Hribar, hlapec, 45 let.

Dne 12. avgusta: Ivan Cuzak, delavec, 43 let. — Oton Grebenc, davčni nadupravitelj v pok., 60 let. — Matilda Krašna, branjevka, 40 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Najbolj razširjena bolezen je po statistiki umrljivosti še vedno tuberkuloza. Če bi se prijavili vsi slučajji tuberkuloze pravočasno zdravnikom in bi jo ti takoj lečili, bi bilo morda mogoče iztegniti to bolezen. Bolezni sopih, pri katerih se intenzivno rabi Sirolin »Roche«, se kmalu zboljšajo, večkrat tudi popolnoma ozdravijo. Sirolin »Roche« učinkuje blažeče, omehčujoče in okrepujoče na sopilne organe in ima poleg tega še dober okus. V vsaki lekarni se dobiva Sirolin »Roche«.

Mnenje gosp. dr. Fr. Hoiselja, zdravnika zdravilišča
Rogaška Slatina.
Gosp. J. Serravallo
Trst.

Drage volje vam potrjujem odlične učinke vašega železnatega kina vina Serravallo, v žleznih boleznih in kakor tudi kot tonik pri oslabilih ljudeh in rekonvalescentih. Videl sem posebno pri neki klorotični gospe med zdravljenjem, pomnožiti se vsebinsko emoglobine od 65 na 88 (Sahl) in to s samim zdravljenjem z vinom Serravallo.

Rogaška Slatina.

Dr. Fritz Hoisel.

Svila za bluže

meter od K 115 naprej, poslednja novost. Franko in ~~že~~ ocarinjenje na dom. Bogati vzorci takoj. — G. Menneberg, dvorni dob. Nj. V. nemške cesarice, Zürich. 5

Bay - rum s konjickom

trvdke Bergmann & Co. Dečin na Labi ostane prej ko slej najbolj vod za glavogovanje tvoritev luskin, prezgodnje osivenje in izpadanje las ter jači lasne korenine. Premnogo priznanj. V steklenicah po K 2— in K 4— se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, par fumerijah in brivnicah.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 14. avgusta 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11-39
Pšenica za april 1914.	za 50 kg	11-92
Rž za oktober 1913.	za 50 kg	8-84
Oves za oktober 1913.	za 50 kg	8-24
Koruzna za avgust 1913.	za 50 kg	8-21
Koruzna za sept. 1913.	za 50 kg	8-18
Koruzna za maj 1914.	za 50 kg	7-49

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji dnevni tlak 730 mm

avgust	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
13.	2. pop.	734.9	19.4	sl. vzh.	oblačno
„	9. zv.	734.7	15.0	sr. svzh.	dež
14.	7. zj.	732.9	13.3	brezvetr.	„

Srednja večerajšnja temperatura 16.8°, norm. 19.0°. Padavina v 24 urah 17.5 mm.

Dijaki

ali gospodične

se sprejmejo ceno na stanovanje in hrano pri boljši rodbini. Vprašati je na Mestnem trgu št. 25. I. nadstr.

Zahvala.

Za vsa ljubezniva sočutja povodom mučne bolezni in smrti našega nad vse priljubljenega in nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta, starega očeta, gospoda 2878

Miha Kalana

nadučitelja v pokoju

kakor tudi za prekrasne darovane večerice, ter za

na gg. pevčici za ganljivo žalostinke najiskrenejšo zahvalo.

Št. Peter na Krasu, 14. avg. 1913.

Zalujoči ostali.

Mlad, spreten, odvetniški 2874

solicitator

z večletno odvetniško in nekajletno notarsko prakso, več koncerta in samostojnega pisarnovodstva, želi prenesti službo. Nasl. pri upr. »Sl. Nar.«

Pozor! — Redka prilika!

Novoopremljeni umetni 2841

mlin in žago

na vodno silo, opremljen z najnovejšimi modernimi stroji, z nekaj posestvom, v zelo dobrem stanju v lepem kraju in na izvrstnem prostoru, se pod ugodnimi pogoji po zmerani ceni prodaja. Naslov pove upr. »Sl. Naroda«.

Varčno dekle

srednje starosti, z 2000 K prihranjenega denarja in s svojo 2000 K vredno kupčijo, išče radi možitve znanstvo s poštenim fantom z dobrim rokodelstvom. — Ponudbe naj se pišejo pod šifro: »Dobra prihodnost 10« glavno pošto ležeče, Ljubljana.

Spretno, marljivo in pošteno

akviziterje

za vse zavarovalne stroke 2857

sprejme pod ugodnimi pogoji glavni zastop v Ljubljani zavarovalnice »Franko Hongroise« Mestni trg 25. Natančneje se izve istotam.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kopalne sobe, verande s pritliklinami ter delom vrta za zelenjavo, 2872

se odda s 1. septembrom.

Poižve se v vili Bergmann, Poljanska cesta št. 87, na Kodeljevem.

Gospod event. dama

ki ima veselje do potovanja in obiskovanja privatnih strank, dobi takoj pri tukajšnji firmi trajno službo proti proviziji in gotovi plači. Novinca se upelje. Sprejme se tudi

prodajalko

(prva moč), ki je obeh jezikov zmožna z lepo pisavo. 2858

Pon. pod »Trajnost 300« na upr. »Sl. Nar.«

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:

Krasne

krila, kostume, nočne halje, perile in vsako modno blago.

Zelo solidna trvdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah

in krstni opravi.

Išče se kuharica

obenem gospodinja

k samostalnemu gospodu na deželi na Kranjskem. Nastop službe takoj. — Ponudbe na upravnstvo »Slovenskega Naroda« pod št. »2835«.

Siluj za pesek

transmisije in predoji nastavki, odbijalne plošče, krožna žaga, jermenje itd. se zaradi opustitve podjetja ceni primerno

prodajo.

Vpraša se pri trvdki Ant. Krisper, Ljubljana, Mestni trg. 2811

Prve vrste vinograd

amerikanski zasad, s hišo in veliko njivo, 1/4 ure od železniške postaje, dalje hiša s 5 sobami itd., velikim sočnim sadnim vrtom s 100 sadnimi drevesi, ležeče v trgu Šmarje pri Jelšah, na progi Grobelno Rogatec, sposobna za vsako obrt, penzioniste, se posamezno ali vse skupaj za 14000 K prodaja. Položiti je 4—5000 K. Vpraša se pri g. Ferencaku, Slovenj Gradec.

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 3 K frko.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakov, usnje rjavo ali črno, galoš, z zbitimi podplati, veleelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari samo 3 K. Razpošiljanje po povzetju. 2873

S. Urbach, izvoz čevljev, Krakov št. 61.

Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

Proda se nova

HIŠA

v Zatični na Dolenjskem

10 minut od cerkve, 20 minut od kolidvora. Krasna lega, v zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12 metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti, strelodov, vodnjak. Sadni vrt in vinograd s 3000 koprškimi trtami in mnogo zemljišča. Pojanila daje Ludovik Rikobelli št. 34. Zatična.

Pozor! Pozor!

Ne zamudite prilike! 2768

Naprodaj je novo zidana

visokopritlična hiša

z dvoriščnimi stanovanji, pritliklinami in vrtom v Ljubljani, po jako nizki ceni in pod ugodnimi pogoji, plačilo takoj 5000 K, drugo ostane lahko vknjiženo. Letni donesek stanarine je 8%. Lega jako lepa. — Natančneje pri lastniku F. Martinu, mestnemu tovarskemu mojstru v Ljubljani.

P VIII 352/10/56.

V skrbstveni zadevi Polone Tomšič iz Tomačevega 53 se dovoli in odredi

prostovoljna javna dražba

sledečih zemljišč: vlož. št. 537 ad Stožice, parcela 1379/4 hiša št. 53 v Tomačevem, parcela 1379/2 vrt in 1393/3 njiva, vlož. št. 582 ad Stožice parcela 1396/2 njiva.

Posedstvo je pripravno za vrtnarijo, gostilniško in kamnoseško obrt. — Vrtnarija se je izvrševala do predzadnjega časa.

Dražbeni pogoji se lahko berejo pri podpisani sodnji, soba št. 33.

Kot izklicna cena se določa za celo posedstvo znesek po 25.000 kron.

Pritikline ni. — Pod izklicno ceno se ne bode prodajalo in ostanejo vknjiženi upnikom njihove pravice neprikrajšane.

Prodaja se vrši dne 25. avgusta 1913 ob 9. uri dopoldne počenši na licu mesta v Tomačevem št. 53.

Prodajalka si pridrži pravico, da tekom 8 dni ponudbo zavrne.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII., dne 10. avgusta 1913.

Sprejme se takoj 5 izurjenih čevljarskih pomočnikov

Plača po dogovoru. 2861

Anton Lesjak, čevljarski mojster, Novo mesto.

Dva dijaka

hrano in stanovanje

Janko Likar, mestni učitelj, Nova ulica št. 3. I. nadstropje.

Proda se na lepem prostoru pod Rožnikom št. 277. 2769

majhna vila

z 2 stanovanji in lepim vrtom za vsoto 13600 K. — Priseli se lahko takoj.

Učenec

zdrav in krepak, poštenih starišev, ki ima veselje do trgovine, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme pri A. Kašman, trgovcu z železnino v Škofji Loki na glavnem trgu.

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi nepridorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Hiša s trgovino

se odda v najem v Črnomlju na glavnem trgu. V hiši, v kateri je že čez 50 let trgovina, so tudi lepe sobe za stanovanje. Pod ugodnimi pogoji se hiša tudi prodaja. Oglasi se naj pošljejo na g. M. Malneriča trg. v Črnomlju.

Krasno stanovanje

v I. nadstr., 2 sobe z balkonom, pred-soba, kopalnica in del vrta se odda za november. — Istotam se odda

nemebl. mesečna soba.

Pot v Rožno dolino št. 42

2782

Zobotehnik 2871

Hermann Peters

ne ordinira do 3. septembra.

Zahvala.

Povodom prebridke izgube naše priljubne soproge oziroma matere, gospe

Katarine Fatur

izrekamo za vse dokaze srčnega sožalja kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri spremstvu rajne k večnemu počitku vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in darovalcem krasnih vencev najiskrenejšo zahvalo. Zlasti izkreno zahvalo gg. pevčici za ganljivo žalostinke, gg. obč. odbornikom, sl. gas. društvu in gg. orožnikom za častno spremstvo.

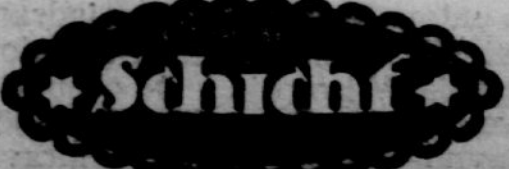
Zagorje, 12. avgusta 1913.

Zalujoči ostali.

Smešno cen, nepoplačen poskus!

Tvegajte 12 vinarjev za nakup zavoja pralnega izvlečka »Zenska hvala«! Namočite z njim perilo dez noč! Čudite se prihodnje jutro, kako lahko in brez truda vam je treba s Schichtovim milom in toplo vodo le izplakniti nesnago brez vsakega napora.

Telefon šteč. 16.

Letz 1873. ustanovljena dolniška družba

Telefon šteč. 16. 982

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Izumljen

stenograf - strojepisec

ali stenografinja 2799

se sprejme takoj ali pozneje.

Dr. Kolšek, Laški trg.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„...“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. „...“ Rezervni fond K 58.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastne bančne hiši v Gosposki ulici šteč. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Prvorstna tvornica pisarniške oprave lažje zelo sprotnega

krajevnega zastopnika.

Biti mora pobro vpeljan pri odjemalcih in mora imeti prvorstne reference. Želi se strokovno znanje. — Cenjene dopise z natančnimi podatki pod „T. M. F. 713“ na anončno ekspedicijo Eduard Braun, Dunaj I. Rotenturmstrasse 9.

Občinska štedionica v Obrovcu (Dalmacija)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje

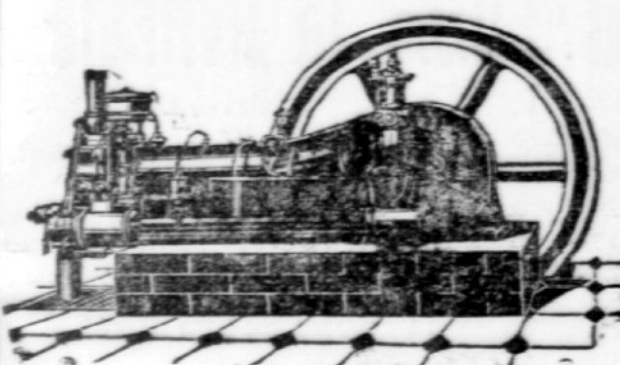
1770

... po **5%** čisto.

Za vloške in njihovo obrestovanje jamči občina Obrovac z vso svojo imovino in davčno močjo.

Svetovno znani! Originalni motorji „Otto“

3497

za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin i. t. d. Motorji za surovo olje „sistem Diesel“. Bencinove lokomobile. Najmodernejša konstrukcija. Največja tvornost! Najvarčnejši obrat! Doslej prodanih čez 115.000 motorjev z 1.175.000 konjsk. silami. Specialni prospekt 541 gratis.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstr. 53. sl. Zastopstvo Heckl & Pohl, Trst, Via Torre Bianca 10.

Zmožnega zastopnika

sprejme pod zelo ugodnimi pogoji

največja obojestranska življenska zavarovalnica, ki izdeluje vse kombinacije. Ponudbe z navedbo referenc in starosti pod: „Heimsparsbüchensystem, F 396“ na anončno ekspedicijo Jos. A. Kienreich, Gradec, Saakstrasse 4. Prednost imajo gospodje z malo kavčijo za slučaj inkasa.

Ferd. Palovec

konces. zobotehnik

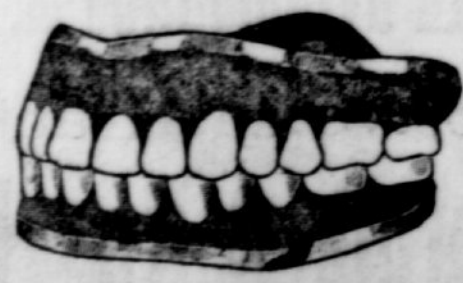
2852

Ljubljana, Dalmatinova ulica šteč. 5 (poleg Kmetijske posojilnice v neposredni bližini hotela Union).

Umetno zobovje

po najnovejši moderni tehniki.

Zlato zobovje, zlate krone, zobe na kavčukove plošče in sploh poprave vsake vrste. Brez izruvanja zobnih korenin. Jamči se za perfektno izvršitev.

Zmerne cene z ozirom na razmere manj po: sedujočih slojev. : Opravi se izvršujejo v 2 urah. Sprejema od 8.—12. dopoldne od 2.—6. popoldne.

Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.

Pod ugodnimi pogoji je naprodaj

HIŠA

močno zidana s 4 stanovanji pripravna za obrt, 15 korakov od ljubljanske glavne ceste z vrtom, dvoriščem, vodovodom in drvarnico. Natančneje se izve pri

Ivan Petrič, Novo mesto. št. 224.

Mlad trgovski pomočnik

dobra moč,

želi takoj ali pozneje v trgovino z mešanim blagom.

Prijazne ponudbe pod „1000“ na upravnishvo „Slov. Naroda“. 2816

G. Skrbic

Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij rolet, lesenih in železnih vetrnic

Telefon 492.

Ceniki in troškovnik na zahtevo brezplačno.

Gosp. in konsumno društvo v Lokvi pri Divači prodaja svojo

prodajalno z mešanim blagom.

Prodajalna je pri glavni cesti na lepem prostoru, ter je lepo opremljena, pripravna je tudi za trgovino na debelo, ker stoji ob tako prometni cesti. Oddaljena je 3/4 ure pešpoti od železniške postaje. Zraven prodajalne se prodaja željo kupca tudi lep travnik, vse prav pod ugodnimi pogoji. 2843

: Pojasnila in pogoji pri načelstvu. :

ozdravi brez vbrizganja pri gospodih in damah vse bolezni spolov, iztok, kapavico, bolezni v mehurju, kjer drugi pomočki odpovedo.

Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatli za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje

Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabill, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

: Uradnikom :

aktivnim vseh kategorij 2264

profesorjem in učiteljem

katerih neobremenjena služnina znaša najmanj K 2300.— na leto, dalje

penzionistom

ki imajo vsaj K 1400.— pokojnine, dovoljuje

posojila

na podlagi življenskega zavarovanja, proti zaznambi na služnino, oziroma pokojnino na prvem mestu in proti primernemu poročstvu pod najugodnejšimi pogoji na 5—30 letno amortizacijsko dobo

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Podrobna pojasnila daje brezplačno. Zastopstvo v Ljubljani.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji

1) **veleposestvo** pri Litiji (z graščino in gospodarskim poslopjem), nad 270 oralov, lahko tudi več posestnikov skupaj,

2) **ново zidana pritlična hiša** v Rudniku pri Ljubljani, nekaj sveta zraven, za eno družino,

3) **dve enonadstropni hiši** na Selu pri Ljubljani, v katerih bližini se zida nova šola.

Povsod potrebna je v primeri z vrednostjo le prav mala glavica: ad 1) 30.000 K, ad 2) 2000 K, ad 3) 20.000 K. — S posestvom ad 1) združena je pravica lastnega lova — prijetno letovišče.

Pojasnila potom upravnishva tega lista ali posredovalne pisarne **Valentin Accetto, Ljubljana, Kolodvorska ulica šteč. 8.**

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

C. kr. domobransko ministrstvo. Dep. XII. št. 3700 I. 1913.

2832

Javni ponudbeni razpis

zadevajoc dobavo storjenih oblačilnih predmetov in opremljenih vrst za c. kr. domobranstvo.

Domobransko ministrstvo namerava zasigurati si potom splošne konkurence dobavo raznih oblačilnih predmetov in opremljenih vrst za leto 1914 in je razpisalo s tem javen razpis za vložitev pismenih ponudb, ki se morajo najkasneje **do 23. septembra 1913 ob 10. uri dopoldne** vložiti pri zgoraj imenovanem ministrstvu.

Na dobavo se nanašajo ponudbeni razpis, iz katerega je razvidna vrsta in število dobavilnih predmetov, dalje vse okolnosti pri vložitvi ponudbe in splošni dobavilni pogoji, so se objavili v „Slovenskem Narodu“ z dne 13. avgusta št. 185 v polnem obsegu.

Dunaj, v avgustu 1913.

Od c. kr. domobranskega ministrstva.

Avstr. amerikan. : zaloga čevljev : Prešernova ul. 52.

12.50

16.50

Naši čevlji po kakovosti, : priležnosti in eleganci : prekose vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“ gumijevih podpetnikov.

Optik in špecialist.

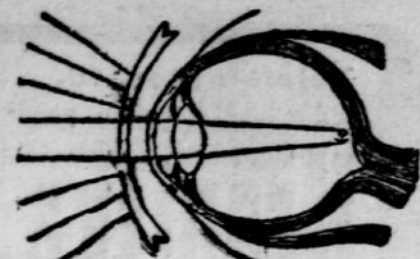
LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navadno steklo
za očala. 2688**K. JURMAN**

Optični zavod z električnim obratom.

Optik in špecialist.

Šelenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.
Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.Pravilna lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.**Mlad trgovski sotrudenik**

dobra moč, 2846

se takoj sprejme v trgovino z meš. blagom.

Prednost ima oni, ki je dobro izvežban
tudi pri usnju.

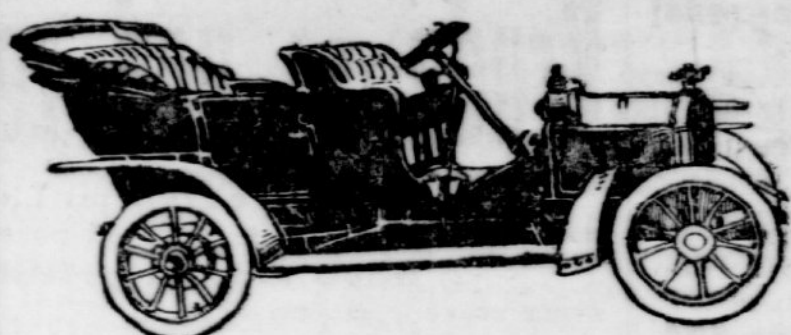
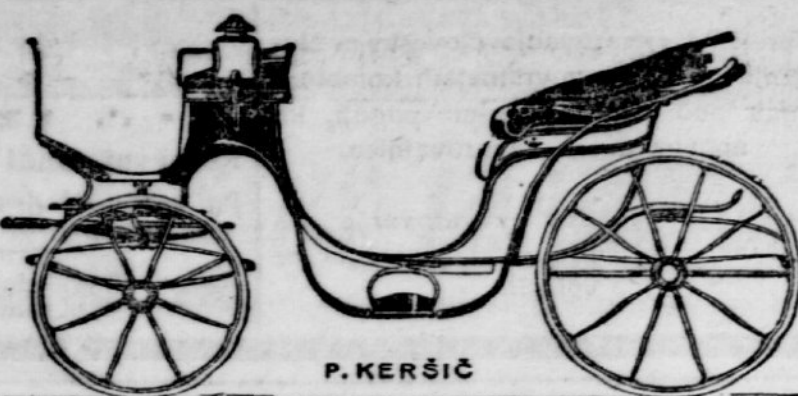
Ivan Vahčić, Cerkije pri Krškem.

Mestna učiteljica sprejme za pri-
hodnje šolsko leto**2 deklici**

na stanovanje in hrano.

Klavir na razpolago. Oglasi na: „I. K.
69“ poštno ležeče, samo proti
izkazilu inseratnega lista. 2837**Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič,
nasl. brata Oroszy**

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-
vprežne vozove pod ceno.Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter
pošlje cenike brezplačno.
Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni
izvršujejo. 2611**Tovarna izdeluje tudi
avtomobilске karoserije za vse vrste avtomobilov.**

P. KERŠIČ

krajevni agentizmožni nemščine se sprejmejo ali pa na-
stavijo s stalno plačo za prodajanje do-
voljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod
„MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.Bostom, ki dohajajo v Trst,
1351 se priporoča**hotel Hinko Kosič**Trst, ulica Carradori št. 15,
5 minut oddaljen od južnega kolodvora,
Restavracija

ulica Carradori 18 (vogal ulice Ghega).

Edna posebnost
likerja je

Zdravnik želodca.

Zdravnik želodcaje posebnost želodčnega likerja
iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borno vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.**kolo prodaja**

Ivan Rozman, Florijanska ul. 24.

Lepo pritlično

stanovanjeobstoječe iz 4 sob z vsemi pripadki
se odda za november 1913 v Knafljevi ulici 5.
Podrobnosti v upravnistvu „Nar. tiskarne“.**Fotografske aparate**kakor tudi vse v to stroko spadajoče
potrebščine ima v zalogi 2387

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“oblastveno koncesijonirana prodaja strupov
v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.
Temnica na razpolago. Zunanja naročila
z obratno pošto. — Zahtevajte cenike!

Izšla je znamenita strokovna knjiga

„Nauk o serviranju“V knjigo je razen poljudnih razprav sprejetih 95 tabel z
raznovrstnimi vzorci in 338 nazornimi slikami. To knjigo
bi morala imeti vsaka gostilna, brez nje ne bi smel biti
nobeden natak, nobena natakara, sploh nobena hiša
ki ima kedar opravka z gosti. — V platno vezana knjiga
stane K 5.—, po pošti K 5:50, proti povzetju K 5:70.

Naroča se pri:

„Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na
Kranjskem“ ali pri upravnistvu „Gostilničar-
skega vestnika“, Ljubljana, Gradišče št. 7.Pošilja se le proti naprej plačani naročnini
ali proti poštne povzetju.**Anton Bajec**

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

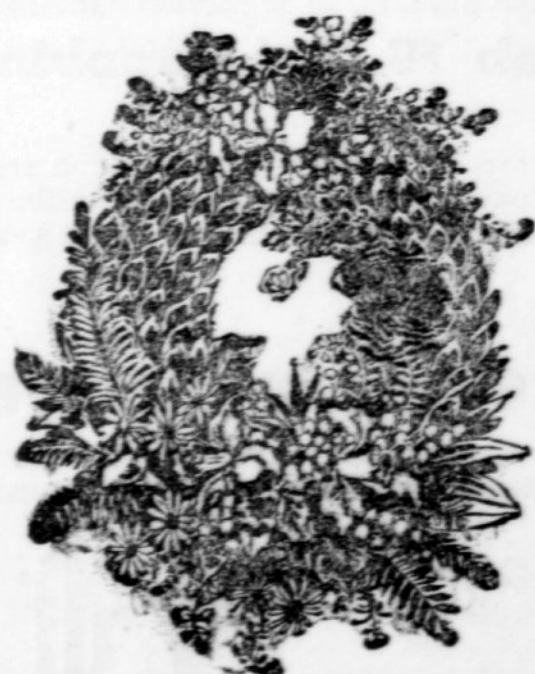
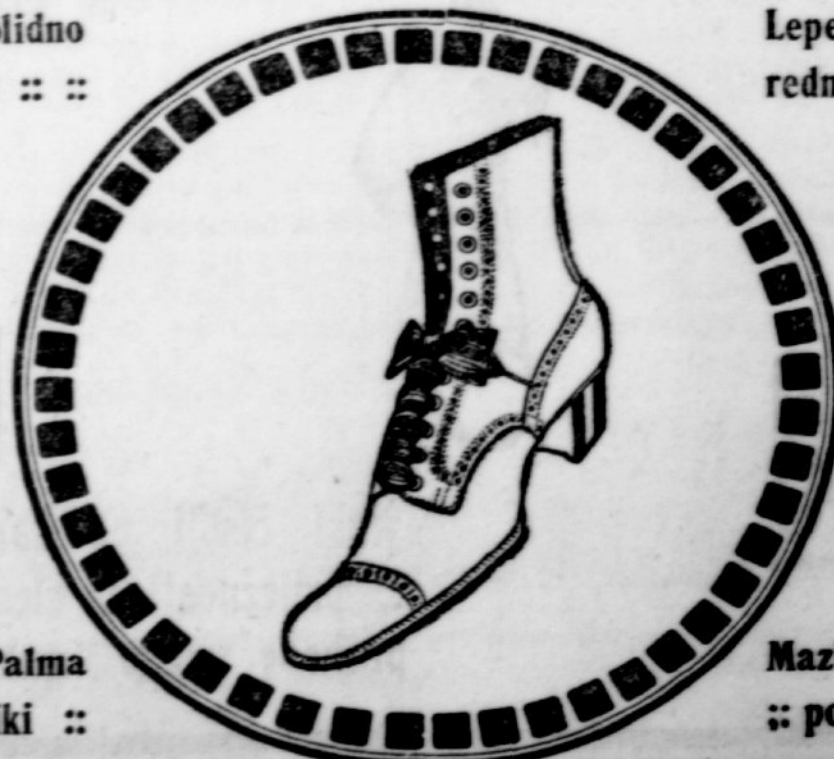
Velika zaloga suhih vencev.

izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Trežno, solidno
:: blago ::Lepe oblike, iz-
redno nizke cene

K 12:50

K 16:50

Berson in Palma
:: podpetniki ::Mazilo in druge
:: potrebščine ::**Anglo** zaloga čevljev, Anton Novak
Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.**Klobuke** cilindre
in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Velika zaloga najmodernejših elamnikov.
Prisni Panama-elamniki od 9 K do 50 K.**Ventilni vozovi.**

14/18, 24/28 in 40/45 HP

se dobavijo lahko takoj.

Brezventilni vozovi

25/30 in 30/35 HP

na kratek dobavni rok.

Liberška tvornica avtomobilov dr. z o z. Liberce.

Zastopstvo za Kranjsko:

Karel Čamernik & Ko., Ljubljana.